

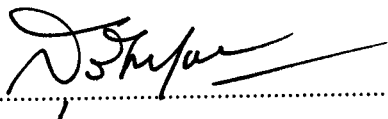
การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

อภิชาติ ชุมพล

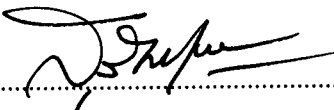
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

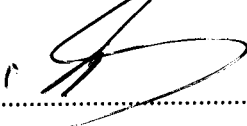
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อภิชาติ ชุมพล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

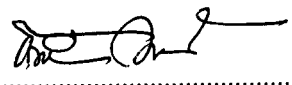
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

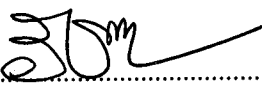
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่.....๕๗.....เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ.2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ และ ดร.สมุทรา ชำนาญ กรรมการสอบงานนิพนธ์ที่กรุณาให้ความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขการทำงานนิพนธ์ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์มาโดยตลอด ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จนผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ครบถ้วนสมบูรณ์จนทำให้งานนิพนธ์สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อภิชาติ ชุมพล

58970016: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การประเมิน/ คุณธรรมและความโปร่งใส/ ผู้บริหารสถานศึกษา/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

อภิชาติ ชุมพล: การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 7 (THE ADMINISTRATION OF INTEGRITY AND TRANSPARENCY IN SECONDARY SCHOOL

OF KABINBURI DISTRICT, PRACHINBURI PROVINCE, UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL

SERVICE AREA OFFICE 7) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สมุทร ชำนาญ, กศ.ด, สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด.

111 หน้า, ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .23-.71 มีค่าความเชื่อมั่น .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์โดยใช้สถิติความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับ การศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรม การให้บริการ ด้านคุณธรรมการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนก ตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

58970016: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword: EVALUATION/MORALITY AND TRANSPARENCY/ SCHOOL/ HIGH SCHOOL
ADMINISTRATORS/ SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

APICHA CHUMPON: THE ADMINISTRATION OF INTEGRITY AND
TRANSPARENCY IN SECONDARY SCHOOL OF KABINBURI DISTRICT, PRACHINBURI
PROVINCE, UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7.
ADVISORY COMMITTEE: SURATH CHAICHOMPHOO, Ed.D. SAMOOT CHAMNAN
Ed.D. 111 P. 2017.

This research aimed to study and compare the concept of moral evaluation and transparency in Secondary school of KabinBuri District, Prachinburi Province under the Secondary Educational Service Area Office 7 classified by educational level, experience and age. The samples used in this study were 92 high school teachers in KabinBuri District, Prachinburi Province under the Secondary Education Service Area Office 7. The instrument to collect data was a five-rating-scale questionnaire of 28 items with the discriminative power was between .23 to .71 and with reliable confidence was .91. The statistics used for data analysis were percentage, Mean ($\bar{X}$) Standard Deviation (*SD*), *t*-test and One-way ANOVA and Scheffe (Scheff's method).

The results of the research were:

1. School administrators according to the concept of moral assessment and transparency in High School at Kabinburi District, Prachinburi Province under the Secondary Educational Service Area Office 7, in overall and individual aspect was at moderate level.

2. School administrators by mean of using the concept of moral assessment and transparency in High School at Kabinburi District, Prachinburi Province under the Secondary Educational Service Area Office 7 classified by Education Level overall and individual aspect was statistically significant at .05, with the exception of virtue of service and moral work was not statistically significant difference.

3. School administration by mean of using the concept of moral assessment and transparency in High School at Kabinburi District, Prachinburi Province under the Secondary Educational Service Area Office 7 classified by work experience, overall and individual aspect was statistically significant difference at .05 level.

4. School administration based on the concept of moral assessment and transparency in High School in Kabinburi District, Prachinburi Province under the Secondary Education at Service Area Office 7 classified by age group was statistically significant difference at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.....	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	11
แนวคิดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในประเทศไทย.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	109
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 50
2	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 55
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน..... 56
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส..... 57
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด..... 58
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ..... 59
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม..... 60
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการทำงาน..... 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	63
<p>คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา.....</p>	
10	64
<p>เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา.....</p>	
11	65
<p>การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....</p>	
12	66
<p>เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....</p>	
13	67
<p>การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ.....</p>	
14	68
<p>การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ.....</p>	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	70
เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุ.....	
16	71
เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด จำแนกตามอายุ.....	
17	71
เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ จำแนกตามอายุ.....	
18	72
เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม จำแนกตามอายุ.....	
19	73
เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน จำแนกตามอายุ.....	
20	110
คำอำนาจำแนกรายข้อแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานราชการนั้นเป็นงานส่วนรวม มีผลเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ของบ้านเมืองและประชาชนทุกคน ผู้ปฏิบัติบริหารงานราชการจึงต้องคำนึงถึงความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ อย่างนี้ถึงบำเหน็จรางวัลหรือประโยชน์เฉพาะตนให้มากนัก มิฉะนั้นงานในหน้าที่จะบกพร่อง เกิดเป็นผลเสียหายแก่ตน แก่งานส่วนรวมของชาติได้ ขอให้ถือว่าการทำงานในหน้าที่ได้สำเร็จ สมบูรณ์ เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อันประเสริฐสุด เพราะจะทำให้ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง พระบรมราชาวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559) สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีแนวโน้มเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยที่หลากหลายรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกันขณะเดียวกันมีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ทั้งนี้ จากการจัดอันดับคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันทั่วโลกบ่งชี้ถึงความไม่สมดุลของธรรมาภิบาลการปกครองและปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558, หน้า 40) ไทยกำลังประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก พัฒนาการของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากในอดีตที่มีรูปแบบการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง รับสินบน ซึ่งสามารถตรวจสอบหาหลักฐานจับผิดมาลงโทษได้เนื่องจากมีความซับซ้อนไม่มากเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันอันเนื่องมาจากการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดมากขึ้นในช่วงที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและการหาประโยชน์จากธุรกิจในโลกสมัยใหม่ ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและตรวจสอบจากองค์กรต่าง ๆ ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558, หน้า 10) ดังปรากฏตามดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2558 (Corruption perceptions index 2015) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ผลคะแนนภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลกประจำปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ที่ 76 จาก 168 ประเทศ (สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า, 2559)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ตระหนักถึงผลกระทบจากปัญหาการทุจริตภายในประเทศ ทั้งในแง่จำนวนคดีการทุจริตและในแง่ทัศนคติการรับรู้ของประชาชน ตลอดจนนักธุรกิจ นักลงทุนต่างประเทศ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2552 สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้เริ่มศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเครื่องมือการวัดระดับความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ กล่าวคือ การประเมินผลตามดัชนีวัดความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นเครื่องมือต่อต้านการทุจริตที่ใช้ในการประเมินความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการต่อต้านการทุจริต (Measure anti-corruption efforts) จากข้อเท็จจริงในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้จากเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ ขณะที่การประเมินคุณธรรมการดำเนินงานเป็นเครื่องมือต่อต้านการทุจริตที่ใช้วัดระดับการทุจริตในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Measure corruption) โดยประเมินผลจากการรับรู้หรือประสบการณ์ตรงของประชาชนที่เคยรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น เพื่อดึงดูดเชิงของทั้งสองระบบและเพื่อให้เกิดความสมดุลในการประเมิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีมติบูรณาการเครื่องมือการประเมินที่ใช้ในการต่อต้านการทุจริตทั้งสองระบบเข้าด้วยกัน แล้วเรียกเครื่องมือใหม่ว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency assessment: ITA) (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2559, หน้า 1)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสถานศึกษาถือเป็นหน่วยทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต กล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออก ทั้งนี้ การที่สถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดเอาไว้ และการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม (อัคราธร สังมณี โชติ, 2550, หน้า 2)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 5 โรงเรียน มีครู อาจารย์ และนักเรียนจำนวนมาก อีกทั้ง บางโรงเรียนอยู่ในเขตชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูงขึ้น และต้องเป็น

บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานด้วยการมีคุณธรรมและความโปร่งใส ตามแนวคิด การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและประเทศชาติอย่าง สูงสุด และการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของ ทางราชการมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานอย่างมีรูปแบบด้วย แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารโรงเรียน แต่สภาพจริงในการบริหาร ปัจจุบันมีรูปแบบสอดคล้องกันกับแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพียงไร มีปัญหา อย่างไรหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภออินทร์บุรี จังหวัด ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (ณรงค์ ทารัตน์, สัมภาษณ์, 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานตามแนวคิดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัด ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนได้นำผลของการวิจัยไปใช้พัฒนาการบริหารงานที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของระบอบ ประชาธิปไตยบนรากฐานของการมีส่วนร่วม และเพื่อใช้เป็นแนวทางการเผยแพร่การบริหารงาน ด้วยรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในโรงเรียนของตนเองและโรงเรียนอื่นเป็น วงกว้างให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อายุ

คำถามการวิจัย

1. การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับใด

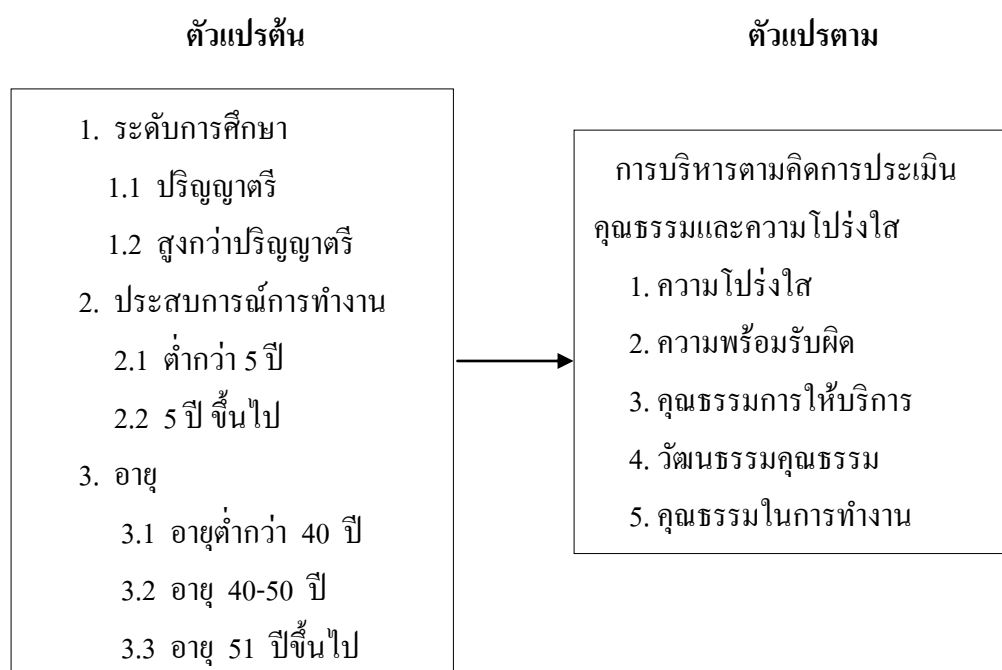
2. การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอายุ แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อายุ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยได้เลือกใช้นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2559) ซึ่งประกอบด้วย ความโปร่งใส (Transparency) ความพร้อมรับผิด (Accountability) คุณธรรมการให้บริการ (Integrity in service delivery index) วัฒนธรรมคุณธรรม (Integrity culture) และคุณธรรมในการทำงาน (Work integrity) ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์กรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนสามารถใช้ข้อมูลที่ค้นพบเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหาร โดยใช้แนวความคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
2. ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ข้อมูลที่ค้นพบเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนปัจจัย ในการบริหารงาน โดยใช้แนวความคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษา ในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
3. ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ บริหารงาน โดยใช้แนวความคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษา ในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ ศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการบริหารตามแนวความคิดการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2559) โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการ วัฒนธรรมคุณธรรม และคุณธรรมการทำงาน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวน 120 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างจาก ประชากรกำหนดตามสัดส่วนจากตารางสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejeie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้จำนวน 92 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรต้น
    - 3.1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น
      - 3.1.1.1 ปริญญาตรี
      - 3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น

3.1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5 ปีขึ้นไป

3.1.3 อายุ จำแนกเป็น

3.1.3.1 ต่ำกว่า 40 ปี

3.1.3.2 อายุ 40-50 ปี

3.1.3.3 อายุ 51 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหาร โรงเรียนตามรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประกอบด้วย

3.2.1 ความโปร่งใส

3.2.2 ความพร้อมรับผิด

3.2.3 คุณธรรมการให้บริการ

3.2.4 วัฒนธรรมคุณธรรม

3.2.5 คุณธรรมในการทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหาร โรงเรียน หมายถึง ระดับการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน โดยยึดหลัก 5 ประการ คือ

1.1 ความโปร่งใส หมายถึง คุณลักษณะ ขั้นตอน หรือกิจกรรมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่แสดงถึงการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ได้มาตรฐานที่หน่วยงานกำหนดตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงการตอบสนองและจัดการเกี่ยวกับระบบข้อร้องเรียน

1.2 ความพร้อมรับผิด หมายถึง การให้บริการหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงาน ซึ่งยึดหลักความรับผิดชอบต่อ มาตรฐานจรรยาบรรณหรือจรรยาข้าราชการหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งคำนึงถึงความถูกต้อง การใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และรับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

1.3 คุณธรรมการให้บริการ หมายถึง ระดับคุณธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงาน ซึ่งยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงการใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด รวมถึงการรับเงินพิเศษ การเรียไร การขอรับบริจาคเงิน หรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ

1.4 วัฒนธรรมคุณธรรม หมายถึง ระดับวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการ การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน และการส่งเสริมหรือจัดให้มีระบบป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานหรือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และสร้างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ปลอดการทุจริต

1.5 คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง คุณธรรมในการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ปราจจากระบบอุปถัมภ์ การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด คำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก และการมอบหมายงานที่มีความเป็นธรรมซึ่งคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรและประเทศ

2. ครูในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

4. อายุ หมายถึง อายุของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่นับถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกดังนี้

4.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี หมายถึง ข้าราชการครูที่มีอายุระหว่าง 23 ปีบริบูรณ์ ถึงอายุ 39 ปีบริบูรณ์

4.2 อายุ 40-50 ปี หมายถึง ข้าราชการครูที่มีอายุ 40 ปีบริบูรณ์ ถึงอายุ 50 ปีบริบูรณ์

4.3 อายุ 51 ปีขึ้นไป หมายถึง ข้าราชการครูที่มีอายุ 51 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา หมายถึง ผลของความสำเร็จด้านการศึกษาของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกดังนี้

5.1 ระดับปริญญาตรี หมายถึง ข้าราชการครูที่มีวุฒิกศการศึกษาระดับปริญญาตรี

5.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี หมายถึง ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

6. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยแบ่งได้ดังนี้

6.1 ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ระยะเวลาของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่มีอายุราชการในช่วง 1-4 ปี

6.2 5 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปราชินบุรี ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ นครนายก ปราชินบุรี และสระแก้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามทฤษฎีคุณธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในประเทศไทย
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

1. ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (2555) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พุทธศักราช 2553 อันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษากำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เปลี่ยนแปลงเป็นเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตั้งอยู่เลขที่ 478/4 ถนนปราจีนอนุสรณ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พื้นที่การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาแบ่งเป็นเขตคุณภาพการศึกษาตามเขตจังหวัด ซึ่งได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีสถานศึกษาสังกัด 44 แห่ง

2. วิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ เป้าประสงค์/ กลยุทธ์/ จุดเน้น/ นโยบายการบริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีทิศทางบริหารจัดการการดำเนินงานบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
จึงกำหนดกรอบทิศทางงานดำเนินงานบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เป็นองค์กรบริหารจัดการศึกษาให้
ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
และมีความเป็นไทย
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพ
และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
ต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์

ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

คำนิยามองค์กร

ส = ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษามัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

พ = พัฒนาองค์กรสู่มาตรฐาน ระดับสากล

ม = มุ่งมั่นพัฒนาสู่เป้าหมายความสำเร็จ “ครูคุณธรรม นักเรียนคุณภาพ”

7 คุณลักษณะ = ซื่อสัตย์ โปร่งใส ยิ้มไหว้ ทักทาย ให้เกียรติ บริการจับใจ จิตใจงดงาม

วัฒนธรรมองค์กร

รู้จักสามัคคี มีวินัย ใฝ่สัมฤทธิ์ จิตอาสา พัฒนางาน ประสานประโยชน์ อดทนอดกลั้นองค์กร

“สพม.7 ทุกอย่างก้าว สู่เป้าหมาย”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพนักเรียนได้มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างโอกาสให้นักเรียนทั้งนักเรียนปกติ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
นักเรียนด้อยโอกาสและพิการ ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาผู้บริหาร ครู ให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพและได้มาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนานุเคราะห์ทางการศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพ และสมรรถนะที่กำหนด

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะด้วยกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 24) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการจัดการทางการศึกษาที่มุ่งทิศทางการควบคุมและจัดการทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับกิจการทางการศึกษา

นฤพชร อินทวิเชียร (2555, หน้า 15) กล่าวว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเป็นการกระตุ้นผู้ร่วมงานในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษาโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ค้นหาความสามารถของตนเองตามถนัดและความสนใจเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษายังรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายต่างร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถทัศนคติพฤติกรรมค่านิยมหรือคุณธรรม โดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผนฉะนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินงานและการตัดสินใจการสั่งการเพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษามากที่สุด

สุกัลักษณ์ ประทุมมี (2556, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลร่วมกันดำเนินงานตามกระบวนการและทรัพยากรการบริหารอย่างเหมาะสมเพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน ได้รับประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมตลอดจนการเกิดพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีมีประสิทธิภาพของสังคมและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา

รวมไปถึงการดำเนินงานทุกอย่าง ๆ ที่อยู่ภายในสถานศึกษานั้น ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการวางแผนการจัดการองค์การ การสั่งการและการควบคุมองค์การ ซึ่งกระบวนการนั้นเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบแบบแผน มีการใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมในการดำเนินการ เพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน ได้รับประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมตลอดจนการเกิดพัฒนาทางด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีมีประสิทธิภาพของสังคมและประเทศชาติในอนาคต และให้บรรลุเป้าหมายขององค์การตามที่ได้กำหนดไว้

ทฤษฎีทางการบริหารและวิวัฒนาการการบริหารการศึกษา

ชร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 21-40) กล่าวว่า วิวัฒนาการของทฤษฎีการบริหารแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มคลาสสิก (Classical organizational thought) ผู้ที่คิดค้นทฤษฎีนี้คือ เฟรดเดอริค เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของทฤษฎีบริหารกลุ่มคลาสสิก โดยมีความเชื่อว่า เขาสามารถวางหลักเกณฑ์ให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพได้ ต่อมา ลินคอน เออวิก (Lyndall Urwick) และ ลูเธอร์ กุลลิก (Luther Gulick) ในปี ค.ศ. 1937 ได้ทำการวิจัย พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารจะประกอบด้วยหลักที่นิยมเรียกกันว่า POSDCoRB

2. กลุ่มมนุษยสัมพันธ์ (Human relation approach) ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงจุดอ่อนของกลุ่มทฤษฎีคลาสสิก โดยได้มีการทดลองที่ Hawthorne plant ซึ่งกำหนดสมมติฐานว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพและปริมาณของแสงสว่างกับประสิทธิภาพของงาน” จากผลการทดลอง 3 ครั้ง พบว่า ผลผลิตของคนงานไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพของแสงสว่างและมีตัวแปรหลายตัวที่ไม่สามารถควบคุมได้ระหว่างการทดลอง ต่อมาได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบผลการทดลองที่ Hawthorne plant โดยตั้งสมมติฐานว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของการทำงานมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่ได้รับ ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมการทำงานของคนงานไม่ได้เกิดจากมาตรฐานงานที่องค์การกำหนด พนักงานรวมตัวกันเป็น โครงสร้างสังคมกลุ่มย่อยอันประกอบด้วย ปทัสถาน (Norms) ค่านิยม (Value) และ จิตใจ (Sentiments) ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานของคนงาน

3. กลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral science approach) ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นโดยการผสมผสานระหว่างสอง ทฤษฎีแรก ผสมกับหลักการทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา การเมืองและเศรษฐศาสตร์ เป็นกลุ่มทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมทางสังคมหรือพฤติกรรมของกลุ่มย่อยที่เหมาะสมกับโครงสร้างการบริหารงานรูปแบบ ซึ่งอาจต้องใช้ศาสตร์การบริหารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา หรืออื่น ๆ ศาสตร์เหล่านี้จัดได้ว่าเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกลุ่มย่อย ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานและประสิทธิภาพประสิทธิผลของงานในองค์กร

4. กลุ่มทฤษฎีระบบ (A system view) ทฤษฎีการบริหารในปัจจุบันได้พยายามให้ความสำคัญกับระบบ กล่าวคือ มีปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน กลุ่มทฤษฎีระบบแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 ระบบปิด (ระบบเหตุผล) มีความเชื่อว่า องค์กรเป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ แนวคิดนี้มีการตัดสินใจ แก้ปัญหาตามเหตุผลบนฐานของกฎเกณฑ์ ระเบียบที่ตั้งไว้ เน้นความสนใจเฉพาะภายในระบบขององค์กร

4.2 ระบบเปิด เชื่อว่า องค์กรมีศักยภาพที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของระบบคือ ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิตโดยองค์กรที่อยู่รอด คือ องค์กรที่ปรับตัวได้สมดุลกับสิ่งแวดล้อม และเป็นองค์กรเปิด เน้นความสนใจระบบทั้งในและนอกองค์กร

กมล รอดจ่าย (2552, หน้า 3-8) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารอาจจัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดคลาสสิก (Classical organization theory) แบ่งย่อย ๆ เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ (Scientific management) เป็นทฤษฎีตามแนวคิดและการศึกษาวิจัยของ เฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ผู้มีชีวิตอยู่ในสหรัฐอเมริกา ในช่วง ค.ศ. 1856-1915

ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ คือ จะจัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้อย่างไร ประเด็นหลักของการทำงานร่วมกันคือ จะแบ่งงานกันอย่างไรจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ เทย์เลอร์จึงได้แสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด และเชื่อว่าในทางวิทยาศาสตร์มีวิธีการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุด ฉะนั้น เทย์เลอร์จึงเชื่อในการแสวงหาวิธีการแบ่งงานกันเฉพาะทาง และให้มีสายบังคับบัญชา หรืออาจควบคุมดูแลแต่ละขั้นตอนโดยผู้ปฏิบัติในระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน

นอกจากนี้ เพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เทย์เลอร์ เสนอระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานของการสร้างแรงจูงใจ เช่น ให้ค่าจ้างตามจำนวนชิ้นงานที่แต่ละคนผลิตได้เป็นวัน

หลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ สรุปง่าย ๆ ว่าประกอบด้วย 3 หลักการ คือ

- 1.1.1 การแบ่งงาน (Division of labors)
- 1.1.2 การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)
- 1.1.3 การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

ทฤษฎีของเทย์เลอร์ใช้กันมากในการจัดการธุรกิจและโรงงาน ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ในสหรัฐอเมริกา

1.2 กลุ่มทฤษฎีองค์การอย่างเป็นทางการของฟายอล (Formal organization theory) ประกอบด้วยหลัก 7 ประการ ดังนี้

- 1.2.1 หลักการทำงานเฉพาะทาง
- 1.2.2 หลักสายบังคับบัญชา
- 1.2.3 หลักเอกภาพของการบังคับบัญชา
- 1.2.4 หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล
- 1.2.5 การสื่อสารแนวดิ่ง
- 1.2.6 หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ
- 1.2.7 หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายการบังคับบัญชา

แนวคิดของฟายอลนี้ ต่อมา ลูเทอ กุลิก (Luther Gulick) ได้นำมาปรับและกลายเป็น คัมภีร์ของการจัดองค์การในยุคต้นของศาสตร์การบริหาร และปรับเป็นหลักที่มีอักษรย่อว่า “POSDCoRB” ย่อมาจาก Planning, Organizing, Staffing, Directing, Co-ordinating, Reporting, Budget หรือการวางแผน การจัดการ การบรรจุบุคลากร การชี้แนะ การประสานงาน การรายงาน และการจัดงบประมาณ

1.3 กลุ่มทฤษฎีการบริหารแบบราชการ (Bureaucracy) ของแมกซ์ เวเบอร์ ประกอบด้วย

- 1.3.1 หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย ทุกคำสั่งมาจากอำนาจที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎระเบียบ
- 1.3.2 การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบมีฐานทางกฎหมาย หรือกฎระเบียบชัดเจน ฉะนั้นต้องยึดกฎระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลัก
- 1.3.3 การแบ่งการตามความชำนาญเฉพาะทาง

1.3.4 การบริหารงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว แต่เป็นไปตามกฎหมายและผลประโยชน์สาธารณะ

1.3.5 มีระบบความมั่นคงในอาชีพ การเลื่อนขั้น เลื่อนระดับ เป็นไปตามหลักอาวุโส และระบบคุณธรรม

2. ทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human relations school)

จุดอ่อนของทฤษฎีการบริหารตามแนวคลาสสิก คือการมององค์การเป็นเครื่องยนต์กลไก และสมาชิกขององค์การเป็นเพียงเครื่องมือ แต่ตามข้อเท็จจริง สมาชิกขององค์การเป็นยิ่งกว่านั้น คือมีความเป็นมนุษย์ และมนุษย์ย่อมสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแบบมนุษย์ ทำให้เกิดกลุ่มที่ไม่เป็นทางการในองค์กรต่าง ๆ

การวิจัยที่นำไปสู่ข้อค้นพบดังกล่าว คือการวิจัย “Hawthorne experiment” ที่เมโย (Mayo) กับคณะทำการวิจัย การวิจัยเริ่มต้นที่ข้อสมมติฐานว่า สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานของคนงาน ดังนั้นคณะวิจัยจึงทดลองปรับเปลี่ยนความสว่างของแสงไฟในที่ทำงาน การยืดหดเวลาของการทำงานในแต่ละวัน ระยะเวลาการหยุดพัก ผลที่ได้คือ การปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเหล่านี้มิได้มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน แต่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวก คือ การที่นักวิจัยลงไปสัมภาษณ์ถามความรู้สึกของคนงานกลับทำให้เกิดผลดี เรียกว่า การเข้าไปสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลมักจะทำให้เกิดการชื่นชมหรือทำให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงเสมอ

แต่ข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดซึ่งกลุ่มนักวิจัยไม่ได้คาดคิดมาก่อน คือการค้นพบว่าคนงานสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์กร ที่เรียกว่า “Informal grouping” เกิดทัศนคติของกลุ่มแนวคิดแนวปฏิบัติที่แฝงอยู่ในองค์กร ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์มีความสำคัญมาก ซึ่งทฤษฎีคลาสสิกไม่ได้เห็นความสำคัญ ฉะนั้น ประเด็นเรื่องขวัญกำลังใจ แรงจูงใจ ลีลาการเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ พลวัตกลุ่ม จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จขององค์การ

แนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ดังกล่าว ต่อมาได้เป็นต้นตระกูลของกลุ่มแนวคิดเชิงพฤติกรรมศาสตร์ของกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ใหม่ที่เรียกว่า “Neo-Human Relations School” ซึ่งประกอบด้วยนักคิด เช่น ลิเคิร์ต (Liker) ที่เน้นลีลาของการบริหารจัดการของผู้นำ อาร์ไรจิส (Argyris) ซึ่งเน้นความมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกองค์กร แมคเกรเกอร์ (McGregor) ผู้เน้นแรงจูงใจ และเฮร์สเบิร์ก (Herzberg) ที่เน้นการจัดการของภารกิจให้หลากหลายไม่น่าเบื่อ เป็นต้น

3. ทฤษฎีการบริหารตามแนวทฤษฎีระบบ (System theory)

ทฤษฎีระบบมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การและการบริหาร องค์การมากในระดับหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีระบบทำให้แนวคิดของทฤษฎีต่าง ๆ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทฤษฎีระบบมีสมมติฐานว่า สังคมเป็นระบบอุปมาเหมือนระบบของร่างกายมนุษย์ สัตว์ พืช ที่ทำงานเป็นระบบ ทุก ๆ โครงสร้างของร่างกายมนุษย์มีส่วนสัมพันธ์กัน หากส่วนหนึ่งส่วนใด เกิดปัญหา ก็จะกระทบการทำงานของอวัยวะส่วนอื่น ๆ ด้วย ขณะเดียวกัน ระบบของร่างกายมนุษย์ ก็ดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อม ได้รับอิทธิพลและผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม

โดยสรุป ระบบจึงมีข้อสมมติฐานว่า ส่วนประกอบของระบบต้องสัมพันธ์กัน ระบบต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นในทางสังคมศาสตร์ยังพิจารณาถึงระบบปิด คือ ไม่ยอมรับข้อมูลใหม่จากสิ่งแวดล้อม และระบบเปิด คือยอมรับข้อมูลใหม่ตลอดเวลา

การนำแนวคิดทฤษฎีระบบมาประยุกต์เข้ากับทฤษฎีการบริหารทำให้ทฤษฎีมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะกลไกของการปรับเปลี่ยนภายในระบบขยายขอบเขตกว้างขวาง ไม่ใช่เฉพาะ โครงสร้างของระบบที่มีความสำคัญหรือตัวมนุษย์ และความสัมพันธ์ในองค์การของกลุ่มคนแบบ ไม่เป็นทางการ แต่ต้องพิจารณาถึงวัฒนธรรมขององค์การ สภาวะผู้นำขององค์การ ระบบ การเมืองในองค์การ อาจเป็นปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณา นอกจากนั้นทฤษฎีระบบยังคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมภายนอกองค์การ และมองเห็นความจำเป็นที่ต้องมีการปรับระบบเพื่อดำรงอยู่อย่างสมดุล กับสภาวะแวดล้อม

4. ทฤษฎีการบริหารองค์การตามแนวปฏิบัติการทางสังคม (Social action theory)

ทฤษฎีตามแนวปฏิบัติทางสังคม มีความเชื่อว่า มนุษย์แต่ละคนมองโลกตามอัตวิสัย คือ ความจริงที่ปรากฏ ได้รับการแปลความหมายตามทัศนคติของแต่ละบุคคล โลกแห่งความจริง มิได้ดำรงอยู่ในสภาวะวัตถุวิสัย ฉะนั้น การพิจารณาเป้าหมายขององค์การว่าเป็นการเข้าใจตรงกัน ของทุก ๆ คนนั้น เป็นไปไม่ได้ เป้าหมายจะปรากฏเป็นจริงตามกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ที่นำมาทำงานร่วมกัน

แนวคิดนี้ถือว่าการลงมือปฏิบัติการเท่านั้นจึงให้ความหมายที่แท้จริง และการแปลความหมายของแต่ละบุคคลจึงเป็นประเด็นสำคัญ

ทฤษฎีการบริหารองค์การตามแนวปฏิบัติการทางสังคม จึงกลับมาให้ความสำคัญต่อบทบาทของปัจเจกบุคคลในองค์การ และเน้นไปที่กระบวนการมากกว่าโครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ กฎระเบียบตายตัว แต่กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกและการแปลความหมายหรือความเข้าใจของสมาชิกจะเป็นประเด็นที่สำคัญ

ประมุข แสงทอง (2559, หน้า 36-37) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด และได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของการบริหารออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเริ่มต้น เป็นระยะของการปูพื้นฐานและโครงสร้าง บุคคลสำคัญในระยะนี้ ได้แก่ Woodrow Wilson, Leonard D. White, Frank T. Gooknow, Max Weber, Frederick W. Taylor และ Henri Fayol เป็นต้น

2. ระยะกลางหรือระยะพฤติกรรมและภาวะแวดล้อม ผู้มีชื่อเสียงในระยะนี้ ได้แก่ Elton Mayo, Chester I. Barnard, Mary P. Follet เป็นต้น

3. ระยะที่สาม หรือระยะปัจจุบัน มี Herbert A. Simon, Jame G. March เป็นผู้วางรากฐาน **ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา**

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงการกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน

การบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

แนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 39-40) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัด/ ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) พบว่า มีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้านเป็นอย่างมาก หลากหลายโครงการ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาชาติ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการ แบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการ ได้ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการ เป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้

1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน

1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน

1.4 จัดทำโครงการสอน

1.5 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

1.6 จัดตารางสอน

1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน

1.8 การลงทะเบียนเรียน

2. ขั้นตอนดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการ

2.3 งานเกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมให้มีการบริหารเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย และนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครู
ในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่งาน
ด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้
และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่ม
การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน
เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
นั่นคือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพและ
การจัดการได้

3. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การได้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถ
สำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

4. หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติ
เป็นไปในทางเดียวกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัด
กิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมี
ประสิทธิภาพตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

การบริหารงานงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 57-59) กล่าวว่า กฎกระทรวง ระเบียบ กฎหมาย
และประกาศของกระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการ
งบประมาณ ภายใต้กรอบการดำเนินการที่กำหนดให้อย่างอิสระ รวดเร็ว มีความคล่องตัวมากขึ้น
และมุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้สถานศึกษานิติบุคคลสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ระเบียบและกฎหมายรองรับ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

- 2.1 การวางแผนงบประมาณ
- 2.2 การคำนวณต้นทุนการผลิต
- 2.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
- 2.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
- 2.5 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
- 2.6 การบริหารสินทรัพย์
- 2.7 การตรวจสอบภายใน

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปในลักษณะของวงเงินรวมแก่สถานศึกษา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

ขอบข่าย/ ภารกิจด้านการบริหารงบประมาณ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เป็นงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ระเบียบและกฎหมายรองรับ

การบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 73-90) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งภารกิจหนึ่งที่ผู้บริหารจะมุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองตอบภารกิจของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เพื่อการบริหารงานเป็นไปด้วยความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในสังคมและมีความมั่นคงก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่จะส่งผลการพัฒนาการศึกษาโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตลอดจนผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามกฎหมายการศึกษาจากหลายหน่วยงาน พบว่าสถานศึกษาต่าง ๆ ยังไม่ประสบความสำเร็จในการเป็นสถานศึกษานิติบุคคลเต็มรูปแบบ ส่งผลให้

การจัดการศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลซึ่งมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นกฎหมายหลักทำให้สถานศึกษามีข้อจำกัดด้านการบริหารงานบุคคลส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ เป็นเหตุผลให้ไม่มีความคล่องตัวและเกิดความล่าช้า ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลได้ตามเจตนารมณ์การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อให้มีรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความเห็นแนวทางดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีหลักการและแนวคิด ขอบข่าย/ ภารกิจ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักความต้องการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด
2. ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. ยึดหลักธรรมาภิบาล

ขอบข่าย/ ภารกิจด้านบริหารงานบุคคล

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการทำงาน จิตใจ โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การส่งเสริม พัฒนาบุคลากร การควบคุมดูแล และการให้ออกจากงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานได้มาตรฐานตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้

การบริหารทั่วไป

แนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 91-104) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไปเป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลักขององค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้ลงสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง การมอบอำนาจให้สถานศึกษาสามารถให้สถานศึกษาสามารถกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นสูง เกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว เป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในองค์กรที่ดีก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อต่อการพัฒนาโดยสถานศึกษาเป็นฐาน (School based management) อย่างแท้จริง ทั้งนี้การบริหารทั่วไปของสถานศึกษาดำเนินการตามหลักการ แนวคิด ขอบข่าย/ ภารกิจ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. มุ่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

ขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารทั่วไป

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทำศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า งานบริหารงานทั่วไป หมายความว่า งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้การบริหารอื่น ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุผลตามมาตรฐานประกอบด้วย การประสาน การส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ส่งเสริมในการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน ของบุคลากรทางการศึกษา บุคคล ชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ

แนวคิดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในประเทศไทย

การปฏิรูประบบราชการไทยเมื่อปี พ.ศ. 2545 และการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่า ด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หน่วยงานภาครัฐได้มีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการนำ แนวคิดวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good governance) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน อย่างไรก็ตามตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ยังคงมีข้อ การดำเนินงานที่ขาดความโปร่งใสและการร้องเรียนเรื่องทุจริตในการรับบริการของหน่วยงาน ภาครัฐจากภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2550 สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มศึกษาและจัดทำ “โครงการกำหนดมาตรฐาน ความโปร่งใสและตัวชี้วัดในการประเมินของหน่วยงานภาครัฐ” มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดในการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงาน ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งผลจากการศึกษาตามโครงการ ดังกล่าว สามารถกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่ นำไปสู่การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมได้ (สำนัก นายกรัฐมนตรี, 2551)

ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวคิดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของประเทศไทย ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล

ความหมาย

รณันชัย รัตน์ไตรแก้ว (2549, หน้า 63) ธรรมาภิบาล หมายถึง กลไกหรือแนวทางในการดำเนินงานที่มุ่งให้ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

จำนงค์ นาหนองคูม (2550, หน้า 24) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองที่ดีโดยใช้กฎเกณฑ์ กติกาที่เหมาะสม ยึดความถูกต้องเป็นธรรม มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีความตระหนักในหน้าที่ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะทำได้ขึ้นอยู่กับร่วมกันได้อย่างมีความสุขอันจะเป็นรากฐานทางด้านความมั่นคงของประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

รัตติกรณ์ สุขดี (2551, หน้า 28) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพเน้นการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนของสังคมในการมีส่วนร่วม สนับสนุนซึ่งกันและกัน เน้นความเป็นธรรมในการธำรงรักษาบ้านเมืองและสังคม มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบ้านเมืองและสังคมอย่างยั่งยืน ตามหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

วันเพ็ญ พานพิกุล (2553, หน้า 27) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล ทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบ โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักอันดี จะเป็นพลังขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เบญจมาศ อรุณรุ่ง (2557, หน้า 29-30) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ภาคเอกชนที่ดี ซึ่งทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมได้เสีย ภายใต้กรอบของกฎหมายที่เป็นธรรม ได้รับความรู้ได้ร่วมปฏิบัติ มีความเสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยมีกลไกของรัฐเป็นแกนนำในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

สุภานี สุวรรณมิตร (2558, หน้า 17) กล่าวว่า ธรรมนูญบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีความถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใส สุจริต มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนได้ในอนาคต

เพลินตา ตันรังสรรค์ (2560, หน้า 1) กล่าวว่า เป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน

สรุปได้ว่า ธรรมนูญบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ได้ร่วมมือกันปฏิบัติอันจะทำให้บ้านเมืองพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

องค์ประกอบของหลักธรรมนูญบาล

หลักนิติธรรม

ชาญชัย พิงฆุนทด (2552, หน้า 29) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้กฎหมาย กฎหมาย มาใช้ในการบริหารจัดการ และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมต้องยึดถือเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคนที่ต้องปฏิบัติจนเป็นนิสัย และเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยเกิดสันติสุขในหมู่คณะที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์สูงสุด

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 32) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง หลักในการใช้กฎหมายหรืออำนาจอย่างชอบธรรมเป็นหลักการพื้นฐานในการบริหารบ้านเมือง เป็นสังคมที่ปกครองโดยหลักกฎหมาย หรือสังคมที่กฎหมายเป็นใหญ่ ใช้กฎหมายเป็นกติการวมถึงกฎหมายระเบียบวินัย หรือข้อบังคับต่าง ๆ โดยใช้อำนาจหรืออำนาจอย่างชอบธรรม ต้องมีความชัดเจนแน่นอนและต้องสามารถจัดสรรสิทธิประโยชน์ของบุคคลอย่างเป็นธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันเป็นที่ยอมรับของประชาชน

สุภานี สุวรรณมิตร (2558, หน้า 23) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง หลักในการใช้กฎหมาย ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ระเบียบวินัย รวมถึงกฎหมาย ความยุติธรรม ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชน

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง กฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย บังคับใช้อย่างเสมอภาค และไม่เลือกปฏิบัติ ดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายไม่ใช่ให้ใช้กฎหมายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบมีการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับอารยประเทศ มีกรอบการปฏิบัติที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559, หน้า 46) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การดำเนินงานที่ยึดถือ กฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติร่วมกัน อย่างเสมอภาค รวมถึงการใช้อำนาจในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพและความยุติธรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า หลักนิติธรรม หมายถึง หลักในการใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรืออำนาจ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพและความยุติธรรม มีความชัดเจน เสมอภาคเท่าเทียมและเป็นที่ยอมรับของทุกคนในสังคม

หลักคุณธรรม

ชาญชัย พิงฆุนทด (2552, หน้า 30) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นใน ความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม การสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงานและประเทศชาติ

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 34) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง ต้องยึดคุณธรรมยึดมั่น ในความถูกต้องดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ ประกอบวิชาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย

สุภานี สุวรรณนิมิต (2558, หน้า 25) กล่าวว่า หลักคุณธรรม คือ ผู้ปฏิบัติจะต้องยึดมั่นใน ความถูกต้องดีงาม เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนมี ความสุจริตขยันหมั่นเพียร และถูกต้อง และต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน บริหารกิจการงานอย่างตรงไปตรงมา และรายงานผลการดำเนินงานอย่างถูกต้อง

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การทำงาน อย่างสุจริต ไม่ทำผิดวินัยของวิชาชีพ มีความยุติธรรมไม่ละเมิดจริยธรรม หรือธรรมเนียม ปฏิบัติ โดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับขององค์กร

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน อย่างถูกต้อง โดยยึดมั่นในคุณธรรม ความดีงาม มีจรรยาบรรณต่อตนเอง องค์กร และประเทศชาติ

หลักความโปร่งใส

ชาญชัย พิงฆุนทด (2552, หน้า 31) กล่าวว่า ความโปร่งใส หมายถึง การสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบความถูกต้องได้โดยไม่ปิดบังอำพรางมีความตรงไปตรงมา

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 36) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่าง

ตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนในการบริหารจัดการ คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้สภาพการณ์และปัญหาของสถานศึกษาทุกอย่างโปร่งใสไม่ปิดบัง

สุภานี สุวรรณนิมิต (2558, หน้า 27) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและตรวจสอบได้ แนวทางปฏิบัติตามหลักความโปร่งใส คือ ผู้ปฏิบัติจะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินงานต่าง ๆ จะต้องตรงไปตรงมาและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ผู้บริหารต้องมีความสุจริตใจในการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ไม่ปิดบังอำพราง และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมตัดสินใจด้วย

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การมีความโปร่งใสเกี่ยวกับการบริหารงานทุกด้าน ทุกขั้นตอน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากทุกฝ่าย

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559, หน้า 41) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีความโปร่งใส และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนในการปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าร่วมรับรู้สภาพการณ์และปัญหาขององค์กรทุกอย่างโปร่งใสไม่ปิดบัง

หลักความรับผิดชอบ

ชาญชัย พิงขุนทด (2552, หน้า 33) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความสำนึกความตระหนักในสิทธิหน้าที่ การเอาใจใส่ในปัญหา ความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา กล่าวที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตน โดยที่หลักความรับผิดชอบตรงกับ คำว่า Accountability คือ ภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และ Responsibility คือ ความรับผิดชอบ

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 38) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตน ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่เป็นทั้งข้อดีและข้อเสียต้องดำเนินงานเพื่อคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และสามารถตรวจสอบได้

สุภานี สุวรรณนิมิต (2558, หน้า 29) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ และการกระทำของตน ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่เป็นทั้งข้อดีและข้อเสียต้องดำเนินงานเพื่อคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และสามารถตรวจสอบได้

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง หลักการที่ภาครัฐ เอกชน ประชาชน เปิดโอกาสให้ตรวจสอบเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ยอมรับผลที่เกิดจากการทำงานของตนและองค์กร

วีไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559, หน้า 36) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำหรือการตัดสินใจของตนเอง รวมถึงการใส่ใจปัญหาของหน่วยงานและมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การกระทำ การตัดสินใจของตนที่พร้อมจะแก้ปัญหา กล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย

หลักความคุ้มค่า

ชาญชัย พิงขุนทด (2552, หน้า 36) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยความประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีรายงานผลของการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล พิจารณาถึงความคุ้มค่าของโครงการสามารถเลือกเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้อย่างเหมาะสมและพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 40) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงค่าให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สุกานี สุวรรณนิมิต (2558, หน้า 30) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด หมุนเวียนใช้ และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน มีการรายงานผลการทำงาน และแสดงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของโครงการและพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความสามารถในการแข่งขันรวมถึงการป้องกันรักษาสภาพแวดล้อม

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยตั้งอยู่บนความพอประมาณ และมีการสร้างจิตสำนึกให้เกิดการรักษาทรัพยากรที่สามารถทดแทนที่ได้ใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการมีส่วนร่วม

ชาญชัย พิงฆุนทด (2552, หน้า 34) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นองค์กร ประชาชน สังคม ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานไปสู่วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 38) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจร่วมกันของการปฏิบัติงานในองค์กรไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็นการแสดงประชามติ ซึ่งเป็นพลังให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สุภาณี สุวรรณนิมิต (2558, หน้า 28) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานได้ร่วมรับรู้คิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบการทำงานต่าง ๆ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความสามัคคี มีความผูกพันกับองค์กร ซึ่งเป็นพลังให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จุฑามาศ นาคปฐม (2559, หน้า 49) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างรัฐและประชาชน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ การบริหารงาน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อให้รัฐนำไปประกอบการตัดสินใจระดับนโยบาย การให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมถึงการควบคุมการดำเนินงาน

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559, หน้า 39) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การกำหนดนโยบาย การดำเนินงาน การตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงาน เข้าไปมีบทบาทในการบริหารงาน โดยการร่วมกำหนดนโยบาย การร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ตรวจสอบการทำงาน เพื่อพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กร ให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช. 2557) ได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 5 ดัชนี ดังนี้

1. ความโปร่งใส

ความโปร่งใส (Transparency) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐและจากข้อมูลเอกสาร/ หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความโปร่งใส (Transparency) ไว้หลากหลายทัศนะด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2550, หน้า 4) กล่าวว่า ความโปร่งใส หมายถึง การกระทำใด ๆ ขององค์กรที่แสดงออกถึงความชัดเจน ตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรตั้งอยู่บนฐานคติของความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี ต่อหน้าที่ ทั้งนี้การกระทำใด ๆ นั้น สามารถตรวจสอบและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, หน้า 3) กล่าวว่า ความโปร่งใส หมายถึง การมองเห็นภาพโดยตลอดปราศจากประเด็นแอบแฝงซ่อนเร้น มีข้อมูลชัดเจน ละเอียด ประกอบการประสานงาน การร่วมมือร่วมใจ และการตัดสินใจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555, หน้า 59) กล่าวว่า ความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2558, หน้า 10) กล่าวว่า ความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส การมีธรรมาภิบาล (Good governance) ด้วยความเป็นธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ตามอำนาจหน้าที่

สุภานี สุวรรณมิตร (2558, หน้า 19) กล่าวว่า ความโปร่งใส (Accountability) มีความหมายตรงข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน คือการที่ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวก เข้าใจง่ายและมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน

ดังนั้น ความโปร่งใส หมายถึง คุณลักษณะ ขั้นตอน หรือกิจกรรมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่แสดงถึงการดำเนินงานที่มีความ โปร่งใส เป็นธรรม ได้มาตรฐานที่หน่วยงาน

กำหนดตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงการตอบสนองและจัดการเกี่ยวกับระบบข้อร้องเรียน

2. ความพร้อมรับผิด

ความพร้อมรับผิด (Accountability) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความพร้อมรับผิด (Accountability) ไว้หลากหลายทัศนะด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

อนุสรณ์ นิเลิศรัมย์ (2553, หน้า 35-36) กล่าวว่า ความรับผิด หมายถึง การบริหารจัดการที่เอาใจใส่และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุง พัฒนางาน และการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง พิจารณาจากการมีเป้าหมายที่ชัดเจน การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีระบบติดตามประเมินผล และการจัดการกับผู้ที่ไม่มีความผลงาน

อังคณา จิตระกูล (2550, หน้า 14) กล่าวว่า ความพร้อมรับผิด หมายถึง ผู้บริหาร ตลอดจนข้าราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึง

ศุภีพร คำควร (2552, หน้า 6) กล่าวว่า ความพร้อมรับผิดในการทำงาน หมายถึง การมีความรู้สึกนึกคิด ความรับผิดชอบในการดำเนินงานภายในองค์กร โดยความรู้สึกนึกคิดนั้นเกิดจากจิตสำนึกที่อยู่ในตัวบุคคลที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เนื่องจากมีความเชื่ออันเป็นพื้นฐานมาจากศีลธรรมในตัวของเขาเองว่า สิ่งที่เขากระทำหรือไม่กระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เมื่อเขามีความเชื่อดังกล่าว เขาก็จะยึดมั่นในการกระทำ หรือละเว้นการกระทำดังกล่าว แม้จะสามารถใช้ช่องว่างของกฎระเบียบ กฎหมายมาเป็นประโยชน์ส่วนตัวได้ เขาก็จะไม่กระทำ เนื่องจากมันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และจะทำให้เกิดผลเสียต่อองค์กร

ดวงดา ราชอาษา และคณะ (2558, หน้า 147) กล่าวว่า ความพร้อมรับผิด หมายถึง การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานนั้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลักและมีจิตใจเสียสละเห็นคุณค่าสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2558) กล่าวว่า ความพร้อมรับผิด หมายถึง การปฏิบัติราชการตามภารกิจของเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน

ดังนั้น ความพร้อมรับผิด หมายถึง การให้บริการหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงาน ซึ่งยึดหลักความรับผิดชอบ มาตรฐานจรรยาบรรณหรือจรรยาข้าราชการหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งคำนึงถึงความถูกต้อง การใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และรับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

3. คุณธรรมการให้บริการ

คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน (Integrity in service delivery) ประเมินจากการรับรู้ของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน (Integrity in service delivery) ไว้หลากหลายทัศนะด้วยกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2559, หน้า 15) กล่าวว่า คุณธรรมการให้บริการ หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีการดำเนินการโดยไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส ไม่เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานในระหว่างการส่งมอบบริการหรือขั้นตอนการให้บริการ การเลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรืออุบาย เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว กลุ่มหรือพวกพ้อง หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานมีพฤติกรรมเหล่านี้บ่อยหรือไม่มีเลย และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานปฏิบัติงานตามกระบวนการมาตรฐานหรือขั้นตอนการให้บริการด้วยความเป็นธรรมแล้ว ก็จะส่งผลให้คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงานดี

คุณธรรมการให้บริการ หมายถึง คุณธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงาน ซึ่งยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงการใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าส่วนตน ไม่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิดรวมถึงการรับเงินพิเศษ เรียไ หรือการขอรับบริจาคเงิน หรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, ม.ป.ป.)

ดังนั้น คุณธรรมการให้บริการ หมายถึง ระดับคุณธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงาน ซึ่งยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงการใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด รวมถึงการรับเงินพิเศษ การเรียไ การขอรับบริจาคเงิน หรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ

4. วัฒนธรรมคุณธรรม

วัฒนธรรมคุณธรรม ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานภาครัฐ และจากข้อมูลเอกสาร/ หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity culture) ไว้หลากหลายทัศนะด้วยกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2558) กล่าวว่า วัฒนธรรมคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 (ม.ป.ป.) กล่าวว่า วัฒนธรรมคุณธรรม หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ กลายเป็นระเบียบประเพณีปฏิบัติที่ถูกต้องขององค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลของงาน ทำให้มีระบบการเฝ้าระวังป้องกัน และต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่มีผลประโยชน์อื่นใดแอบแฝงหรือทับซ้อน ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน กลุ่มบุคคล หรือพวกพ้อง ด้วยความถูกต้องเป็นธรรม ตามกฎหมาย เกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน ได้มาตรฐาน โปร่งใสตรวจสอบได้ จึงได้เป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรมปลอดการทุจริตอย่างแท้จริง

ดังนั้น วัฒนธรรมคุณธรรม หมายถึง ระดับวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการ การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน และการส่งเสริมหรือจัดให้มีระบบป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานหรือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และสร้างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ปลอดการทุจริต

5. คุณธรรมในการทำงาน

คุณธรรมในการทำงาน ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานภาครัฐ ที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work integrity) ไว้หลากหลายทัศนะด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

สิน งามประโคน (2555) กล่าวว่า คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง คุณธรรมของความรักที่เอื้อในการทำงานด้วยความรัก ชอบ ทุ่มเท มุ่งมั่น อดทนสูง และยอมรับการเสนอแนะ ของผู้อื่น และอาศัยสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน เช่น มีเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรคอยให้คำปรึกษาการทำงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้สำเร็จ และเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2558, หน้า 20) กล่าวว่า คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง ระบบการบริหารงานของหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่ดียึดระบบคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม

ดังนั้น คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง คุณธรรมในการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ปราศจากระบบอุปถัมภ์ การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด คำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก และการมอบหมายงานที่มีความเป็นธรรม ซึ่งคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรและประเทศ

โดยสรุป แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้กำหนดดัชนีในการประเมินที่คำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล จรรยาบรรณสากล และวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นหลัก รวมถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานภาครัฐ สาเหตุส่วนมากเกิดจากการดำเนินงานของระดับบุคคล หรือเกิดจากปัจจัยทางวัฒนธรรมขององค์กรหรือเกิดจากลักษณะของงานและการรับสั่งของต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดการทุจริต ดังนั้น วิธีการบริหารจัดการภายในองค์กรที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กรให้กลายเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร โดยการสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตภายในองค์กร ตลอดจนเป็นการสร้างแนวร่วมในการต่อต้านการทุจริต อันจะส่งผลต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติ เกิดความตระหนักถึงภัยจากการทุจริตและปฏิเสธการทุจริตในทุกรูปแบบ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ซึ่งมีปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส อันได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และอายุ ตามรายละเอียดดังนี้

1. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทางความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลในระดับที่แตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นและทัศนคติในคุณลักษณะของบุคคลแตกต่างกันไป ดังที่ ภัทรวิฑูรย์ (2559) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับ ศุภรัตน์ เพชรดี (2551) ได้ศึกษา การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับ การศึกษาและความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหาร โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีและปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และผู้ที่มี ความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลระดับปานกลางแตกต่างกับผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลระดับมาก เช่นเดียวกับ กฤติมา สารรัมย์ (2558) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 6 พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี แตกต่างกับครูผู้สอนที่มีระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ดังนั้น ระดับการศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกับความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ผู้วิจัยจึงใช้ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรต้นในงานวิจัยครั้งนี้

2. ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ มีเหตุผลใน การตัดสินใจแก้ปัญหา และความสามารถในการแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แตกต่างกัน ดังที่ จุฑามาส นาคปฐม (2559) ได้ศึกษา การบริหารการศึกษตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล อินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า การบริหารการศึกษตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของครู ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของครูที่มี ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี อยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับ คารินทร์ สงมะเริง (2559) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน เอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ สอดคล้อง กับ วินัย สุขสาร (2551) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ การบริหารงานกับความเป็น

ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ประสิทธิภาพการทำงาน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ผู้วิจัยจึงใช้ประสิทธิภาพการทำงานเป็นตัวแปรต้นในงานวิจัยครั้งนี้

3. อายุ

อายุของครูที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นในการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา (อัญญา จิกชาติศรี, 2557, หน้า 53) สอดคล้องกับ ธนศ เขียรนันท์ (2556) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยกลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า 40 ปีถึง 50 ปี และกลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากกลุ่มประชาชนที่มีอายุ 20 ปีถึง 30 ปี และกลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากกลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า 30 ปีถึง 40 ปี สอดคล้องกับ คารินทร์ สงมะเรียง (2559) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักการตอบสนอง หลักประสิทธิผล และหลักประสิทธิภาพ

ดังนั้น อายุจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ผู้วิจัยจึงใช้อายุเป็นตัวแปรต้นในงานวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บวร จุลลา (2549) ได้ศึกษาการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การปฏิบัติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูมีการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่

ต่างกัน มีการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีการนำหลักการ การบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่อยู่ใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ต่างกัน มีการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จักรภัทร ชาริคำ (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติตามหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติตามหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติตามหลักความคุ้มค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ และอายุ พบว่าประชาชนที่มีเพศและอายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามอาชีพ ประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม การจัดทำแผนพัฒนาตำบล อบต. ควรจะต้องทำแผนพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในเรื่องที่มีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน โดยใช้กลไกประชาคม ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ อบต. ควรมีการประชาสัมพันธ์การทำงานของ อบต. ควรรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ตลอดจนงบประมาณรายรับ-รายจ่ายไว้ในที่เปิดเผยให้ประชาชนเข้ามาติดตามตรวจสอบได้ การพัฒนาตำบลต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงทั้งตำบลตามลำดับความสำคัญ และความต้องการของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชน ประชาคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง การตรวจรับงาน และการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ และมีการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาของ อบต. ที่มาจากประชาชนในพื้นที่ หรือประชาคม

ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน พบว่ามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตามสถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ควรปฏิบัติ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม และการปฏิบัติตามหลักการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบ

สุวิทย์ ทองสันทัด (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2 พบว่า พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนแตกต่างกัน พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน พบว่า ประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่

แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างกับโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางพัฒนาพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ไว้ด้วย

จตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรหมเมศวร์ คำผาบ (2551) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักความโปร่งใส ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักนิติธรรม ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูกว่า ครูผู้สอน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') ภาพรวมและรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้ง 3 ขนาดมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหา ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

ชาญชัย พิงฆุนทด (2552) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครูพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ทั้งรายด้านและภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

กิตติยา สยามประโคน (2552) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบล โนนสุวรรณ อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล โนนสุวรรณ อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า นั้น เห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม คือ มีการควบคุมการใช้จ่ายระเบียบ ข้อบังคับ ตามเทศบัญญัติอย่างเคร่งครัด ด้านหลักคุณธรรม คือ ได้ใช้ความยุติธรรมและความเที่ยงธรรมในการตัดสินปัญหา และปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคทัดเทียมกัน ด้านหลักความโปร่งใส คือ มีการเปิดเผยและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบนโยบาย การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชน และองค์กรอิสระ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานสนับสนุนส่งเสริมการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ นายกเทศมนตรีมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่วางไว้ ด้านหลักความคุ้มค่า คือ ได้มีการวางแผน และจัดหาส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล

ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ควรประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม รองลงมาคือ ควรสร้าง สวนสาธารณะ และมีเครื่องออกกำลังกายที่มีคุณภาพ คงทน ถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกายในชุมชน และในการคัดเลือกพนักงานเข้าทำงานในเทศบาลควรใช้หลักคุณธรรมพิจารณา

สมคิด มาวงศ์ (2554) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัด โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในโรงเรียนจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามที่ตั้งจังหวัด พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ตั้งจังหวัดระยองกับที่ตั้งจังหวัดตราด และที่ตั้งจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับที่ตั้งจังหวัดระยองกับที่ตั้งจังหวัดตราด และที่ตั้งจังหวัดจันทบุรีกับที่ตั้งจังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจมาศ อรุณรุ่ง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนเมืองใหม่ (ชะลอราษฎร์รังสฤษดิ์) จังหวัดลพบุรี พบว่า ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่าและด้านหลักนิติธรรม ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ข้อมูลระดับ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

ทอฟฟ์ (Taff, 1988) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารและความสำเร็จของโรงเรียน โดยศึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจากครู 536 คน ในโรงเรียน 25 โรงเรียน เป็นครูที่สอนเด็กเต็มเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของมลรัฐอลาบามา สหรัฐอเมริกา พบว่า บทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อการประสบความสำเร็จของโรงเรียน

มาร์เซลลา (Marcella, 2005) ได้ศึกษาการบริหารการปกครองตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก (Morongo) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า การรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก ข้อมูลที่ได้รับมีการเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสาร ได้จัดทำหัวข้อที่สอดคล้องเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้ จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษานับรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้ดำเนินการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นนำไปสู่การปรับโครงสร้างและปรับเปลี่ยนในสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ไอเบเกว (Ibekwe, 2007) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม เพื่อบรรลุประสิทธิผลแผนงานทางวิชาการ การประเมินผู้บริหารและความสามารถในการรับรู้ในโรงเรียนการบริหารธุรกิจที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยประวัติศาสตร์ของชนผิวดำ ผลการวิจัยพบว่า สถาบันที่อยากบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้น ต้องมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีการลงทุนที่เหมาะสม การมีปัจจัยพื้นฐานทางการเงินและการบริหารการเงินที่ดีความสามารถของพนักงานและทีมงาน มีการทำงานเป็นกลุ่มและร่วมมือร่วมใจ และมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพ โดยรวมให้มีชีวิตชีวาขึ้นนั้น ต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและการประสานงานที่ดี มีวิสัยทัศน์ร่วมและมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพใส่ใจในความสามารถและมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถมีการลงทุนที่เหมาะสมและทำงานเป็นทีมเป็นหัวใจสำคัญ

ราเชล (Rachel, 2017) กล่าวว่า การทดลองต่าง ๆ ในวงวิชาการขยายตัวอย่างรวดเร็วมากกับการใช้นวัตกรรมที่จำเพาะ ในการนี้ถูกนำมาใช้ในทางเศรษฐกิจจนเกิดการนำไปปฏิบัติในวงกว้าง นักวิจัยได้นำไปใช้ในทุกระดับในองค์กรภาครัฐขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ จนถึงระดับรัฐ การเก็บข้อมูลก็มีหลากหลายวิธี โดยเฉพาะการใช้ระบบดิจิทัลมาใช้

ซึ่งทำให้นักวิจัยใช้วิธีการออกแบบการวิจัยที่หลากหลาย รวมถึงการใช้ประเด็นทางจริยธรรม-ความโปร่งใส ที่ได้พบนวัตกรรมการนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการพบที่มุ่งเน้นไปสู่การประเมินจริยธรรมที่เป็นตัวควบคุมในทุกขั้นตอน ตัวแปร การเปรียบเทียบ การเก็บข้อมูล และทำให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงการป้องกันความลำเอียง โดยกำกับด้วยบทบาทการทดลองซ้ำ การวางแผนซ้ำ การวิเคราะห์ล่วงหน้า ข้อมูลที่เป็นสาธารณะที่ต้องเผยแพร่และนำสู่การปฏิบัติ

เวอร์จินี (Virginie, 2015) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ (ขั้นตอน) การให้เงินทุนวิจัยกับผู้รับทำวิจัย และอาจไปถึงผู้ได้ประโยชน์จากการวิจัย ซึ่งผู้ให้ทุนต้องไม่อิงผลประโยชน์ในองค์การที่หวังผลกำไรหรือไม่ อย่างไรก็ดี หากผลออกมาเชิงลบและที่อาจกระทบต่อคุณค่าทางจริยธรรม เช่น ความมีอิสระ หรือเสรีภาพของการวิจัย ความยุติธรรมที่ยอมรับทั่วไป (ไม่มีภาระซ่อนเร้น) และความรับผิดชอบของนักวิทยาศาสตร์ต่อความต้องการและเป้าหมายของชุมชน ซึ่งมีการประเมินอย่างละเอียดในทุกขั้นตอนการวิจัย วิธีการจำเป็นที่สุดในการประเมินให้เชื่อมต่อกับความโปร่งใสอย่างสูงสุดเพื่อยกระดับทั้ง 2 อย่าง คือ การเป็นชุมชนทางวิทยาศาสตร์อาจเรียกว่า ชุมชนสิ่งแวดล้อมที่ดี และความตระหนักต่อชุมชนหรือสังคมของคนในฐานะพลเมืองของชุมชนที่ดี

เลโตมากี, เอลีน่า, จาโนเอน-ออบรูควอ, ฮิลล์; ทัวมิ, มากาเร็ต; โปสตี-โอกัส, ฮานน่า, โอกกอลิน, มารี-แอนน์, ปาโลโจกิ, ไพวี (Lehtomäki, Elina; Janhonen-Abruquah, Hille, Tuomi, Margaret, Posti-Ahokas, Hanna, Okkolin, Mari-Anne, Palojoki, Päivi, 2014) กล่าวว่า “การวิจัยเรื่องนี้เป็นการอภิปรายวิธีการวิจัยคุณภาพในรูปแบบ (วิธี) ต่าง ๆ ที่คาดว่าเมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนไป วิธีการใหม่ ก็ต้องเกิดขึ้นตาม” การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสำรวจจากผู้เกี่ยวข้องระดับพื้นฐานที่หลากหลายทั้งนักเรียนและครู ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น “กลุ่มเป้าหมาย” ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษา เรียกว่าต้องเป็นผู้กระทำมากกว่าผู้ถูกระทำ การสัมภาษณ์เป็นการใช้ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นศูนย์กลาง คือให้เขาพูดออกมาเองให้มากที่สุดทุกประเด็นมากกว่าทำประเด็นไปให้เขาเพียงแค่ตอบรับมา เรียกได้ว่าเป็นการร่วมมือร่วมใจอย่างแท้จริงระหว่างผู้วิจัยและผู้ถูกวิจัยมีการกระตุ้นส่งเสริมให้พวกเขาได้พูดออกมาอย่างเต็มที่โดยไม่มีกรอบกั้นขวาง จึงจะเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเชิงลึก เรื่องการเรียนรู้วัฒนธรรมและสังคม ด้วยวิธีนี้ผู้วิจัยช่วยกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นเจ้าของกระบวนการวิจัยพัฒนา ยิ่งกว่านั้นการฟังเสียงจากรากหญ้า (พื้นฐาน) ทำให้เกิดเป้าหมายการพัฒนาที่มีองค์ประกอบหลักที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของพฤติกรรมกรบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยอ้างอิงหลัก “ธรรมาภิบาล” (Good governance) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ทราบว่าพฤติกรรม

ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะเดินไปสู่ความสำเร็จที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารและจัดการศึกษาที่มีความโปร่งใส ความพร้อมรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงาน และเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description research) มุ่งศึกษาการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 7 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามโรงเรียนในสังกัด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาใน
อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7

โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนกบินทร์วิทยา	52	47
โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม	31	27
โรงเรียนกบินทร์บุรี	17	7
โรงเรียนลาดตะเคียนราษฎร์บำรุง	11	6
โรงเรียนวังดาลวิทยาคม	9	5
รวม	120	92

* ข้อมูลปีการศึกษา 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวม
ข้อมูลจากครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน
อายุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการประเมิน
คุณธรรมและความโปร่งใส ศึกษาเฉพาะข้าราชการครู โรงเรียนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัด
ปราจีนบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น
5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

แยกเป็นประเด็นข้อคำถามตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
5 ด้าน คือ

1. ด้านความโปร่งใส
2. ด้านความพร้อมรับผิด
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม
5. ด้านคุณธรรมในการทำงาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

2. นำแนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลต่าง ๆ ที่ค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร โดยให้สอดคล้องตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและ
ความโปร่งใส 5 หลัก

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบและ
พิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำไปหาคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) ค่าอำนาจ
จำแนก (Discrimination) และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และ
โครงสร้าง ผู้ดำเนินการวิจัยได้นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา
ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อความถูกต้องของภาษา ความชัดเจน
ความเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

3.1.1 ดร.ชนวิน ทองแพง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.1.2 นายอภิสิทธิ์ งามสอน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ชัยม่วงวิทยา
3.1.3 นางสาวสายฝน ทรัพย์สิน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม

3.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ เป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปใช้ทดลอง ปรากฏว่าได้คะแนนค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of concordance: IOC) เท่ากับ 1

3.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) กับครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามระหว่าง .23-.71 แสดงว่าแบบสอบถามทุกข้อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นได้

3.3.2 นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ปรากฏว่าได้คะแนนความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .91

4. นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากภาควิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 92 ฉบับ ไปยังครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตาม โรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 5 โรงเรียน ผู้วิจัยเดินทางไปปรับแบบสอบถามกลับมาด้วยตนเอง

3. ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด จำนวน 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ให้ค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด บันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน
3. นำข้อมูลที่ได้เทียบเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 103)
  - 4.51-5.00 หมายถึง มีการบริหารตามแนวคิดอยู่ในระดับมากที่สุด
  - 3.51-4.50 หมายถึง มีการบริหารตามแนวคิดอยู่ในระดับมาก
  - 2.51-3.50 หมายถึง มีการบริหารตามแนวคิดอยู่ในระดับปานกลาง
  - 1.51-2.50 หมายถึง มีการบริหารตามแนวคิดอยู่ในระดับน้อย
  - 1.00-1.50 หมายถึง มีการบริหารตามแนวคิดอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การบริหาร โรงเรียนตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ระหว่างระดับการศึกษาและอายุ โดยใช้ t-test (Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
  - 1.1 ความถี่
  - 1.2 ค่าร้อยละ
  - 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
  - 2.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test แบบ Independent
  - 2.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ใช้ One-way ANOVA และหากพบความแตกต่าง จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาตามบรรณานุกรมของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอายุ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (T-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (F-distribution)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวนเฉลี่ย (Mean of square)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอายุ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับ การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังตารางที่ 1-7

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	ความถี่	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	67	72.83
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	25	27.17
รวม	92	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 ต่ำกว่า 5 ปี	40	43.48
2.2 5 ปีขึ้นไป	52	56.52
รวม	92	100.00
3. อายุ		
3.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	68	73.91
3.2 อายุ 40 – 50 ปี	11	11.96
3.3 อายุ 51 ปี ขึ้นไป	13	14.13
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 72.83 และครูผู้สอนระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.17

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48

จำแนกตามอายุ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ ครูผู้สอนที่มีอายุ 51 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ครูผู้สอนที่มีอายุ 40-50 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.96

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยภาพรวมและ รายด้าน

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	<i>SD</i>	แปลผล	อันดับ
1. ความโปร่งใส	3.15	.48	ปานกลาง	1
2. ความพร้อมรับผิด	2.95	.54	ปานกลาง	3
3. คุณธรรมการให้บริการ	2.95	.58	ปานกลาง	4
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	2.98	.50	ปานกลาง	2
5. คุณธรรมการทำงาน	2.77	.66	ปานกลาง	5
รวม	2.96	2.76	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านดัชนีชี้วัดคุณธรรมในองค์กร ด้านความพร้อมรับผิชอบ ด้านคุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน และด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความโปร่งใส	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.51	.78	มาก	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดเผยขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ	2.86	.76	ปานกลาง	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียนของผู้ปกครองอย่างเหมาะสมเป็นธรรม	3.47	.82	ปานกลาง	3
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา	3.57	1.02	มาก	1
5. สถานศึกษามีระบบป้องกันหรือการตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่	2.70	.72	ปานกลาง	6
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานศึกษา	2.78	.77	ปานกลาง	5
รวม	3.15	0.48	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียนของผู้ปกครองอย่างเหมาะสมเป็นธรรม และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีระบบป้องกันหรือการตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความพร้อมรับผิด	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นเต็มใจทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน	3.60	.81	มาก	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามมาตรฐานจรรยาบรรณ จรรยาบรรณวิชาชีพ	2.65	.72	ปานกลาง	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบธรรมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ	2.81	.77	ปานกลาง	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่	2.73	.63	ปานกลาง	3
รวม	2.95	.53	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบธรรมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามมาตรฐาน จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการ ให้บริการ

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการ ให้บริการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์สุจริต	3.73	.97	มาก	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างสำหรับตนเองและพวกพ้อง	2.72	.80	ปานกลาง	5
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด	2.78	.81	ปานกลาง	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ปราศจากการรับเงินพิเศษ การเรียไร การขอรับบริจาคเงินหรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ	2.78	.82	ปานกลาง	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษายึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	2.76	.80	ปานกลาง	4
รวม	2.95	.58	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน โดยรวมและรายข้อมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามารับ บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามารับ บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ที่สามารถป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด และผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ปราศจากการรับเงินพิเศษ การเรียกรับเงินหรือ การขอรับบริจาคเงินหรือ สิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ อย่างเป็นธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างสำหรับตนเองและพวกพ้อง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรม คุณธรรม

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ในการดำเนินงานหรือการให้บริการ	2.68	.71	ปานกลาง	7
2. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นไป ตามประมวลจริยธรรมของสถานศึกษา	2.73	.73	ปานกลาง	5
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือจัดให้มีระบบ ป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานหรือ การให้บริการของบุคลากรในสถานศึกษา	2.73	.76	ปานกลาง	6
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วย ในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต	3.68	.95	มาก	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ปลอดการทุจริต	2.77	.76	ปานกลาง	3
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเชิดชูเกียรติแก่ผู้ที่ ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องสุจริต	2.75	.78	ปานกลาง	4
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบคุ้มครอง ผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน	3.52	.99	มาก	2
รวม	2.98	.50	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ปลอดการทุจริต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการทำงาน

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านคุณธรรมในการทำงาน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบุคคล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ปราศจากระบบอุปถัมภ์	2.78	.68	ปานกลาง	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และแผนงาน/โครงการที่ตั้งไว้	2.82	.84	ปานกลาง	2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก	2.84	.91	ปานกลาง	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยการพิจารณาบุคคลเพื่อมุ่งผลประโยชน์ของงาน	2.76	.76	ปานกลาง	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใส ด้านคุณธรรมในการทำงาน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาและประเทศเป็นหลัก	2.68	.83	ปานกลาง	6
6. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาถูกต้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้	2.75	.83	ปานกลาง	5
รวม	2.77	.66	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และแผนงาน/ โครงการที่ตั้งไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ปราศจากระบบอุปถัมภ์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาและประเทศเป็นหลัก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอายุ
ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) ดังตารางที่ 9-18

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส	ระดับการศึกษา							
	ปริญญาตรี <i>n</i> = 67				สูงกว่าปริญญาตรี <i>n</i> = 25			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความโปร่งใส	3.22	.48	ปานกลาง	1	2.96	.43	ปานกลาง	1
2. ด้านความพร้อมรับผิด	3.05	.53	ปานกลาง	3	2.67	.44	ปานกลาง	4
3. ด้านคุณธรรม การให้บริการ	3.03	.58	ปานกลาง	4	2.76	.52	ปานกลาง	3
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	3.05	.50	ปานกลาง	2	2.76	.34	ปานกลาง	2
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	2.83	.66	ปานกลาง	5	2.62	.62	ปานกลาง	5
รวม	3.04	.55	ปานกลาง		2.75	.47	ปานกลาง	

* $P < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม และด้านความพร้อมรับผิด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณธรรมการทำงาน

ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม และด้านคุณธรรมการให้บริการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณธรรมการทำงาน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารสถานศึกษาตาม แนวคิดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใส	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>P</i>
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	<i>n</i> = 67		<i>n</i> = 25			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านความโปร่งใส	3.22	.49	2.96	.43	2.32*	.02
2. ด้านความพร้อมรับผิด	3.05	.54	2.67	.44	3.19*	.00
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ	3.03	.59	2.76	.52	2.00*	.05
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	3.05	.53	2.76	.34	2.72*	.01
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	2.83	.66	2.62	.62	1.37	.18
รวม	3.04	.56	2.75	.47	2.46*	.01

* $P < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิด
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด
ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรม
การทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา
ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในอำเภอทับปดบุรี จังหวัด ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส	ระดับการศึกษา							
	ต่ำกว่า 5 ปี <i>n</i> = 40				5 ปีขึ้นไป <i>n</i> = 52			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความโปร่งใส	3.37	.51	ปานกลาง	1	2.98	.38	ปานกลาง	1
2. ด้านความพร้อมรับผิด	3.11	.60	ปานกลาง	4	2.83	.46	ปานกลาง	2
3. ด้านคุณธรรม การให้บริการ	3.19	.69	ปานกลาง	3	2.78	.40	ปานกลาง	4
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	3.21	.58	ปานกลาง	2	2.81	.34	ปานกลาง	3
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	2.96	.80	ปานกลาง	5	2.63	.48	ปานกลาง	5
รวม	3.17	.64	ปานกลาง		2.81	.41	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการประเมิน
คุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอทับปดบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี
โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก
ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม และด้านคุณธรรมการให้บริการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด คือ ด้านคุณธรรมการทำงาน ส่วนประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป โดยรวมและ
รายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่
ด้านความโปร่งใส ด้านความพร้อมรับผิด และด้านวัฒนธรรมคุณธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ ด้านคุณธรรมการทำงาน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส	ประสบการณ์การทำงาน				<i>t</i>	<i>P</i>
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านความโปร่งใส	3.37	.51	2.98	.38	4.00*	.00
2. ด้านความพร้อมรับผิด	3.11	.60	2.83	.46	2.55*	.01
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ	3.19	.69	2.78	.40	3.42*	.00
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	3.21	.58	2.81	.34	3.87*	.00
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	2.96	.80	2.63	.48	2.31*	.02
รวม	3.17	.64	2.81	.41	3.60*	.00

* $P < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิด
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด
ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์
การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดย
ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และประสบการณ์การทำงาน 5 ปี
ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ

การบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใส	อายุต่ำกว่า 40 ปี				อายุ 40-50 ปี				อายุ 51 ปีขึ้นไป			
	<i>n</i> = 68				<i>n</i> = 11				<i>n</i> = 13			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความโปร่งใส	3.24	.50	ปานกลาง	1	2.94	.34	ปานกลาง	1	2.85	.29	ปานกลาง	1
2. ด้านความพร้อมรับผิด	3.03	.56	ปานกลาง	4	2.84	.38	ปานกลาง	3	2.62	.36	ปานกลาง	2
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ	3.06	.61	ปานกลาง	3	2.87	.27	ปานกลาง	2	2.46	.28	ปานกลาง	4
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	3.09	.51	ปานกลาง	2	2.79	.23	ปานกลาง	4	2.55	.25	ปานกลาง	3
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	2.89	.68	ปานกลาง	5	2.56	.52	ปานกลาง	5	2.33	.36	ปานกลาง	5
รวม	3.06	.11	ปานกลาง		2.80	.14	ปานกลาง		2.56	.19	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในทรศนะของข้าราชการครูอายุต่ำกว่า 40 ปี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม ด้านคุณธรรมการให้บริการ ด้านความพร้อมรับผิด และด้านคุณธรรมการทำงาน

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในทรศนะของข้าราชการครูอายุ 40-50 ปี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการให้บริการ ด้านความพร้อมรับผิด ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม และด้านคุณธรรมการทำงาน

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในทรศนะของข้าราชการครูอายุ 51 ปี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านความพร้อมรับผิด ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม ด้านคุณธรรมการให้บริการ และด้านคุณธรรมการทำงาน

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	2.21	2	1.11	5.16*	.01
	ภายในกลุ่ม	19.06	89	.21		
	รวม	21.27	91			
2. ด้านความพร้อมรับผิด	ระหว่างกลุ่ม	2.02	2	1.01	3.71*	.03
	ภายในกลุ่ม	24.18	89	.27		
	รวม	26.20	91			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4.02	2	2.01	6.73*	.00
	ภายในกลุ่ม	26.56	89	.30		
	รวม	30.58	91			
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.69	2	1.85	8.70*	.00
	ภายในกลุ่ม	18.89	89	.21		
	รวม	22.58	91			
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.94	2	1.97	4.97*	.01
	ภายในกลุ่ม	35.27	89	.40		
	รวม	39.21	91			
	ระหว่างกลุ่ม	3.18	2	1.59	5.85*	.01
	ภายในกลุ่ม	24.79	89	.28		
	รวม	27.97	91			

* $P < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เมื่อผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังตารางที่ 15-19

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป
		3.24	2.94	2.85
ต่ำกว่า 40 ปี	3.24	-	.30	.39*
40-49 ปี	2.94	-	-	.09
50 ปี ขึ้นไป	2.85	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป
		3.03	2.84	2.62
ต่ำกว่า 40 ปี	3.03	-	.19	.41*
40-49 ปี	2.84	-	-	.22
50 ปี ขึ้นไป	2.62	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป
		3.06	2.78	2.57
ต่ำกว่า 40 ปี	3.06	-	.28	.49*
40-49 ปี	2.78	-	-	.21
50 ปี ขึ้นไป	2.57	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป
		3.09	2.79	2.55
ต่ำกว่า 40 ปี	3.09	-	.30	.54*
40-49 ปี	2.79	-	-	.24
50 ปี ขึ้นไป	2.55	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปี ขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป
		2.89	2.56	2.33
ต่ำกว่า 40 ปี	2.89	-	.33	.56*
40-49 ปี	2.56	-	-	.23
50 ปี ขึ้นไป	2.33	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิด การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และอายุ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 92 คน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยเทียบกับตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .23-.71 และมีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและ แปลความหมายตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535) ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ การทดสอบค่าที (t -test) จำแนกตาม อายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิด การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม ด้านความพร้อมรับผิด ด้านคุณธรรม การให้บริการ และด้านคุณธรรมการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น
 ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ
 ในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ
 หน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
 ระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อ
 ควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา
 ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
 ของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียน
 ของผู้ปกครองอย่างเหมาะสมเป็นธรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดเผยขั้นตอนการดำเนิน
 การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนมี
 ส่วนร่วมในการประเมินสถานศึกษา และสถานศึกษามีระบบป้องกันหรือการตรวจสอบเพื่อป้องกัน
 การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

1.2 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น
 ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
 มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจ
 ทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบธรรมเป็นไปตามที่
 กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติงาน
 ของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ และผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามมาตรฐาน
 จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

1.3 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
 ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการของสถานศึกษาตามหลัก
 ความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหาร
 สถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์
 สุจริต ผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง

หรือบุคคลใกล้ชิด ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ปราศจากการรับเงินพิเศษ การเรียไร การขอรับบริจาคเงินหรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ ผู้บริหารสถานศึกษายึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างสำหรับตนเองและพวกพ้อง

1.4 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ปลอดการทุจริต ผู้บริหารสถานศึกษาเชิดชูเกียรติแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องสุจริต ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามประมวลจริยธรรมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือจัดให้มีระบบป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานหรือการให้บริการของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานหรือ การให้บริการ

1.5 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการทำงาน โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และแผนงาน/ โครงการที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ปราศจากระบบอุปถัมภ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยการพิจารณาคัดเลือกเพื่อมุ่งผลประโยชน์ของงาน ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาถูกต้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาและประเทศเป็นหลัก

2. การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรมการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ รายละเอียดดังนี้

4.1 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามทัศนคติของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามทัศนคติของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความพร้อมรับผิด จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ โดยวิธีของ

Scheffe' พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมการให้บริการ จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านคุณธรรมในการทำงาน จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุ 50 ปีขึ้นไปกับอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิด และสมมติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามทฤษฎีของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเป็นแนวคิดใหม่ที่พัฒนาต่อมาจากหลักธรรมมาภิบาล ในปี พ.ศ. 2554 และเริ่มใช้ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

ภาครัฐ และตรวจสอบความพยายามในการต่อต้านการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ในปี พ.ศ. 2556 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ม.ป.ป.) แนวคิดดังกล่าวจึงถือเป็นแนวคิดใหม่ซึ่งอาจยังไม่แพร่หลายในวงการของหน่วยงานภาครัฐเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ก็เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีนักเรียนและครูอาจารย์ในภาระความรับผิดชอบจำนวนมาก ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูง และให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและประเทศชาติอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ จักรภัทร ชาริคำ (2550) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนการปฏิบัติตนด้านหลักคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยเกิดความตื่นตัวในเรื่องการสร้างธรรมาภิบาล และการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลมาจากทรัพยากรที่มีจำกัด และกระแสตื่นตัวในระดับสากลและภายในประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลนั้น เป็นเรื่องของการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนเองมากยิ่งขึ้น มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใสและจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน มุ่งเน้นการให้บริการประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคม และองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเกิดประสิทธิผล เช่นเดียวกับ ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะผู้ที่นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ให้เกิดผลที่แท้จริงนั้นคือผู้บริหาร และในระดับผู้ปฏิบัติการคือครูผู้สอน สอดคล้องกับ จตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนโดยรวมและและจำแนกตามรายด้านมีความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างไม่แตกต่างกัน ดังที่ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550) ได้ศึกษา การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยส่วนรวมส่วนใหญ่เห็นว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ผลการประเมินสูงสุด คือด้านนิติธรรม รองลงมาคือด้านความคุ้มค่า ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความโปร่งใส และเมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เป็นรายด้าน ได้ผลดังนี้

1.1 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของสถานศึกษาต้องมีความโปร่งใส เปิดเผยให้สาธารณชนตรวจสอบได้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา รวมไปถึงการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะและหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จึงสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับผู้รับบริการ มีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ กิตติยา สยามประโคน (2552) ที่ได้กล่าวถึงความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ว่า นายกเทศมนตรีได้เปิดเผยและประชาสัมพันธ์ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ เทศบัญญัติตำบล เทศบัญญัติงบประมาณ การจัดซื้อ/ จัดจ้าง ฐานะการเงินการคลัง แผนงานโครงการ เช่นเดียวกับ พรหมเมศวร์ คำผาบ (2550) ได้กล่าวว่า การสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน มีการประกาศนโยบายด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน และเปิดเผย กำหนดกระบวนการและวิธีปฏิบัติอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง ปรับปรุงกลไกการทำงานและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีความโปร่งใส จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อรับการตรวจสอบ เปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรภายในและภายนอกตรวจสอบได้ อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานหรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สาธารณชนได้ทราบอย่างกว้าง รวมทั้ง บวร จุลลา (2548) ที่กล่าวถึงการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ในด้านความโปร่งใสว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นเพราะการให้ประชาชนมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนที่มีต่อโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือในความดูแลของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนโดยตรงหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับเอกชน หากประชาชนไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ ก็สามารถเข้ามาตรวจสอบได้ ซึ่งโรงเรียนก็ต้องพิจารณาอนุญาตในกรณีข้อมูลข่าวสารนั้นสามารถเปิดเผยแล้วไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

1.2 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความพร้อมรับผิด โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษาและสังคม มีจิตสำนึกต่ออำนาจหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอยู่ เอาใจใส่ดูแลปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา กล้ายอมรับผลจากสิ่งที่ตนเองได้กระทำ ดังที่ เบญจมาศ อรุณรุ่ง (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารที่ดำเนินการบริหารงานในโรงเรียนโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่องานที่ชัดเจน ตามแผนการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและนำมาแก้ไขปรับปรุงอยู่เสมอ ทำให้บุคลากรทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน นักการภารโรง นักเรียน ผู้ปกครอง

เกิดความพึงพอใจกับผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนได้ดำเนินการ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ปุณยบุษ แสงเดช (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอขามเฒ่าบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้สูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รองลงมาคือผู้บริหารใส่ใจเกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และผู้บริหารมีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษาและสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักความรับผิดชอบเป็นการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารกิจการสาธารณะ เช่นเดียวกับ สุภานี สุวรรณมิตร (2558) ได้กล่าวถึงการนำหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านหลักความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน เพราะการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งกำกับดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบต่องาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ รวมทั้ง กิตติยา สยามประ โคน (2552) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ว่ามีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่วางไว้ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล Good governance ที่จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อการกระทำที่ผิดพลาดของตนเอง ซึ่งทุกคนต้องมีความรับผิดชอบและเหตุผลอธิบายได้

1.3 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

ด้านคุณธรรมการให้บริการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินงานด้านการให้บริการด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานและขั้นตอนการให้บริการ และไม่เลือกปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อเสนอหรือเงื่อนไขพิเศษแก่ตน กลุ่ม หรือพวกพ้อง ดังที่ ไกรศรี ผดุงเจริญ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ผลการวิจัยตามหลักคุณธรรมโดย

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรงทาบได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงโดยไม่เลือกปฏิบัติ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 3 ส่วนที่ 2 ความเสมอภาค มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เช่นเดียวกับที่วิไล สมัญญา (2553) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักคุณธรรมพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการปฏิบัติต่อประชาชนและบุคคลอื่นในชุมชนไม่เป็นไปด้วยความเสมอภาค ไม่เท่าเทียมกัน ไม่มีความยุติธรรม เลือกระบบอุปถัมภ์มากกว่าระบบความเป็นธรรม ทำให้การบริการประชาชนไม่เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพราะเลือกที่จะปฏิบัติและบริการ

1.4 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย และมีจิตสำนึกที่ดี จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถป้องกันการทุจริต และนำผลการประเมินการตรวจสอบภายในไปปรับปรุงเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและช่วยป้องกันการทุจริตได้ ซึ่งลักษณะของวัฒนธรรมคุณธรรมดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของหลักนิติธรรม ดังที่ ปริญญา สมักรการ (2551) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้บริหารโดยยึดกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และบังคับใช้อย่างเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน และบุคลากรเหล่านั้นยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือกลุ่มหรือพวกพ้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของหลักนิติธรรม ดังที่ จตุรพร ผ่องสุข (2550) ได้กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง

อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบังคับตำบล รวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ และต้องใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นพิเศษ เช่นเดียวกับ กัญช์ อินทนู (2550) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย โดยการออกข้อบัญญัติตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปตามกฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และสอดคล้องหลักคุณธรรม ดังที่ ฉัฐพล ทิธี (2550) ได้กล่าวถึง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า เทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย มุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น งานทะเบียนราษฎรได้นำระบบบัตรคิวมาใช้ในการให้บริการเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เทศบาลได้ยึดหลักทำดีได้ดี ยึดผลการทำงานไม่ยึดระบบอุปถัมภ์

1.5 การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก คำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพราะการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีข้อจำกัดด้านงบประมาณอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้สถานศึกษาขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานในสถานศึกษา ดังที่ ชาญชัย พิงขุนทด (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า สร้างสรรค์และมีคุณภาพ เช่น จัดสรรห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน กำหนดมาตรการใช้น้ำไฟอย่างประหยัด รมรงค์ให้ครู นักเรียน และชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สอดคล้องกับ จุฑามาส นาคปลูม (2559) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและโรงเรียน มีการรมรงค์ให้ครูผู้สอนประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและใช้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากร นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งการบริหารด้วยหลักความคุ้มค่านี้มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้งบประมาณและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดและคุ้มค่าของสถานศึกษาซึ่งได้รับจากงบประมาณของทางราชการ และเงิน

สนับสนุนจะต้องใช้อย่างมีประโยชน์และคุ้มค่า อันส่งผลให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ ปุณยบุษ แสงเดช (2557) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอขามเฒ่าบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้บริหารมีการวางแผนและสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากรเพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้มีการใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้อง คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดและผู้บริหารมีการบริหารจัดการและวางแผนการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่า ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ คุณธรรมในการทำงาน ยังหมายรวมถึงคุณธรรมในการบริหารงานที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ปราศจากระบบอุปถัมภ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักนิธิธรรมที่กล่าวว่าเป็นการตรากฎระเบียบ ข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิกโดยการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ดังที่ พรหมเมศวร์ คำผาบ (2551) ได้กล่าวว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการใช้หลักนิธิธรรมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบุคลากรในหน่วยงานทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักนิธิธรรมในการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจนเพียงพอ โดยเฉพาะผู้บริหาร ถึงแม้จะได้รับการอบรมแต่ก็จะมีเข้าใจไม่ลึกซึ้งเท่ากับผู้ที่รับการศึกษาโดยตรง ซึ่งขณะนี้ มีบุคลากรที่ได้รับการศึกษาด้านนี้ยังมีน้อย ในขณะเดียวกันในระดับโรงเรียน กฎระเบียบข้อบังคับที่ใช้เป็นแนวปฏิบัติยังไม่รัดกุมรวดเร็ว และมีความซับซ้อน ยากต่อการปฏิบัติ เช่นเดียวกับ วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559) ที่กล่าวถึงหลักนิธิธรรมว่า ควรมิหลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงของโรงเรียน ควรส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงได้เป็นอย่างดี ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมปรับปรุงข้อบังคับและข้อตกลงของโรงเรียนให้ทันสมัยและสามารถปฏิบัติได้จริง และควรส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือจัดให้มีการอบรมในโรงเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และอายุ

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านหลักความโปร่งใส ด้านความพร้อมรับผิดชอบ ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม และด้านคุณธรรมการให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีโอกาสที่จะได้รับรู้และเข้าใจในข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ทำให้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ต่างกัน ดังที่ จักรภัทร ชารีคำ (2550) กล่าวว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ กฤติมา สารรัมย์ (2558) ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งมีการระดมความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน จึงทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเห็นพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ เหมิสรา กระจ่างศรี (2558) ที่กล่าวถึงการศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักมุ่งเน้นจันทามติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากวุฒิการศึกษาคือความรู้ความสามารถที่บุคคลได้รับ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคลากร ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน น่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีความกระตือรือร้นทางการศึกษามาก บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีความกระตือรือร้นทางการศึกษามาก บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปโลกทัศน์กว้างไกลกว่า สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าบุคลากรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี รวมทั้งมีความเชื่อมั่นทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับมากกว่า

2.2 จำแนกตามประเภทการทำงาน การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่มีประเภทการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร

ตามแนวความคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการครูที่มีระยะเวลายาวนานย่อมส่งผลต่อการรับรู้พฤติกรรมการบริหารตามแนวความคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารได้มากกว่า ดังที่ จุฑามาส นาคปทุม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่ อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม มีการบริหารและการดูแลเอาใจใส่ รวมถึงให้ความสำคัญแก่ครูอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดว่าเป็นครูที่มีประสิทธิภาพในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการทำงานมากกว่าครูที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี เนื่องจากครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานน้อยกว่า 10 ปีสามารถใช้เทคโนโลยีและมีความรับผิดชอบต่องาน ไม่เลือกงานที่จะปฏิบัติ จึงเป็นผลให้ครูที่มีประสิทธิภาพทำงานต่างกัน มีการรับรู้พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารต่างกัน เช่นเดียวกับ ดารินทร์ สงมะเร็ง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นจันทมาติ ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดลำดับความสำคัญของงานในการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโรงเรียน มีแนวทางในการหาข้อตกลงด้วยกระบวนการจากข้อคิดเห็นของครู ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็น อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อโรงเรียน ส่งผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เขมิศรา กระจำศรี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพในการสอน ภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากประสบการณ์ทำงานของข้าราชการครูที่มีระยะเวลาต่างกันจะส่งผลต่อแนวคิดในการใช้หลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้ที่มีประสบการณ์ยาวนานย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและหลักการบริหาร รวมทั้งอรุณศรี อ้ายมาศน้อย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 จำแนกตามอายุ การบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอकिनทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ กำหนดผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน มอบหมายงานแก่ครูเหมาะสมกับภาระงานของโรงเรียน มีการบริหารงานที่เป็นระบบ มีการกระจายงานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ส่งผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความแตกต่างกัน ดารินทร์ สงมะเร็ง (2559) สอดคล้องกับ อิทธิพล บุญเดช (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาจำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือหลักความโปร่งใส เช่นเดียวกับ ธเนศ เขียรนันท์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับดีมาก ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้ง อมรินทร์ กิจศิริรัตน์ (2556) ได้ทำการวิจัย

เรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทน์มิต จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทน์มิต จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทน์มิต จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความโปร่งใส สถานศึกษาควรมีระบบป้องกันหรือการตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
2. ด้านความพร้อมรับผิด ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. ด้านคุณธรรมการให้บริการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างสำหรับตนเองและพวกพ้อง
4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมียึดหลักคุณธรรมจรรยาบรรณในการดำเนินงานหรือการให้บริการ
5. ด้านคุณธรรมการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาและประเทศเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงาน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสด้านคุณธรรมการทำงาน
4. ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กมล รอดจ่าย. (2553). *การบริหารการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก http://cyberu.northcm.ac.th/mdata/35/PDF_File/Chapter1.pdf
- กฤติมา สารรัมย์. (2558). *การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กัญช์ อินทนู. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติยา สยามประ โคน. (2552). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไกรศรี ผดุงเจริญ. (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรงทาบ อำเภอลำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เจมิสรา กระจ่างศรี. (2558). *การศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- จักรภัทร ชารีคำ. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จำนง นาหนองตุม. (2550). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จุฑามาศ นาคปฐม. (2559). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย พิงขุนทด. (2552). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ณรงค์ ทารัตน์. (2559, 2 มิถุนายน). *ผู้อำนวยการโรงเรียนประจันตราษฎร์บำรุง*. สัมภาษณ์.
- ณัฐพล ทิธี. (2550). *การวิเคราะห์ธรรมาภิบาลของการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงตา ราชอาณาจักร และคณะ. (2558). *แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในยุคทุนนิยม*. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 2(3), 130-148.
- ดัสกรณี เพชรดี. (2551). *การบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- คารินทร์ สงมะเริง. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชนันชัย รัตน์ไทรแก้ว. (2549). การประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนใน
จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชเนศ เรียรนันท์. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์จำกัด.
- นฤพชร อินทรวิเชียร. (2555). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
ประถมศึกษา ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิรมล วรรณกุล. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษา โรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บวร จุลลา. (2549). การนำหลักการการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, สำนักงานบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2550). การบริหารงานแบบโปร่งใส (Transparency management).
เข้าถึงได้จาก [http://www.exat.co.th/contents/filemanager/info/26%20Transparency%
20management.pdf](http://www.exat.co.th/contents/filemanager/info/26%20Transparency%20management.pdf)
- เบญจมาศ อรุณรุ่ง. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในสถานศึกษา กรณีศึกษา :
โรงเรียนเมืองใหม่ (ชะลอรายภูริรังสฤษฏ์) จังหวัดลพบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประมุล แสงทอง. (2559). คุณภาพการดำเนินงานตามหลักทฤษฎีการบริหาร PSDCoRB ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. งานนิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.

- ประเสริฐ อาสนาทิพย์. (2550). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่ม โรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปริญญา สมัครการ. (2551). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญนุช แสงเดช. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอขามเฒ่าบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2554). วิธีการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). ปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พรหมเมศวร์ คำผาบ. (2551). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เพลินตา ดันรังสรรค์. (2560). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance). เข้าถึงได้จาก http://www.senate.go.th/lawdatacenter/include/FCKeditor/upload/Image/Senate/2557/1_557.pdf
- ภัทรวดี อุทัยกรณ์. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชดาภรณ์ ชาญชากริตพงศ์. (2543). การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตติกรณ์ สุขดี. (2551). การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- วันเพ็ญ พานพิกุล. (2553). *การบริหารจัดการในโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนวัดปราสาท อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิจิตรารักษ์ ไชยโคตร. (2550). *การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยสารคาม.
- วินัย สุขसार. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *โรงเรียน: องค์การแห่งการเรียนรู้ แนวคิดทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรพิพฒฯ จำกัด.
- วิไล สมัญญา. (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภลักษณ์ ประทุมมี. (2556). *การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุลีพร คำควร. (2552). *ความพร้อมรับผิดชอบในการทำงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สมคิด มawangศ์. (2554). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัด โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า. (2559). *ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก ปี 2558 ไทยได้ที่ 76 จาก 168 ประเทศ*. เข้าถึงได้จาก <http://thaipublica.org/2016/01/corruption-perception-index-2015-thailand/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (ม.ป.ป.). *วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร*. เข้าถึงได้จาก http://www.nonedu2.net/prevent/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=168
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (2555). *การประเมินบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. ปราจีนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2559). *โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (Integrity and Transparency Assessment-ITA)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pacc.go.th/index.php/ita>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. เข้าถึงได้จาก http://www.opdc.go.th/uploads/files/gg_rating_book.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2559). *พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/pwatanac/phrabrm-rachowath-phrabath-smdec-phraceaxyuhaw>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี*. เข้าถึงได้จาก <http://kormor.obec.go.th/discipline/dis076.pdf>

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). ที่มาของระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ. เข้าถึงได้จาก https://www.nacc.go.th/ewt_news.php?nid=10564
- สุภาณี สุวรรณมิตร. (2558). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิทย์ ทองสันทัต. (2550). พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุสรณ์ นิลศรีรัมย์. (2553). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักการของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรุณศรี อ้ายมาสน้อย. (2555). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัคราธร สังมณี โชติ. (2550). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชน. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ภาควิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อังคณา จิตระกูล. (2550). ศึกษาระดับการปฏิบัติใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลกันนุก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัญญา จิชาตรี. (2557). การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา: สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อิทธิพล บุญเดช. (2555). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of pshchological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Elina L., Hille Janhonen-Abuquah, Margaret T.T. Mari-Anne O. Hanna Posti-Ahokas, & Paivi P. (2014, March). Research to engage voices on the ground in educational development. *International Journal of Educational Development*, 37-43.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608.
- Likert, S. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Marcella, C. C. (2010). *Educational governance of the Morongo unified school District, Ph.D., Capella University, 2005 Abstract*. Retrieved from <http://proquest.umi.com/pqdweb>
- Rachel, G. E. (2017). *The Practicalities of Running Randomized Evaluations: Partnership, Measurement, Ethics and Transparency in Handbook of Economic Field Experiments*. Retrieved from https://www.povertyactionlab.org/sites/default/files/publications/Practical%20issues%20in%20RCTs_Glennister%20.pdf.
- Taff, B. C. (1998). "Teacher Perceptions of Principal Role Behavior and School Effectiveness," *Dissertation Abstracts International*, 58(7), 4286-A.
- Virginie P. (2015). Research Funding: Ethical Aspects. *International encyclopedia of the social & behavioral sciences (second edition)*. n.p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๔๕๓

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิจัย

๒. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

นายอภิชาติ ชุมพล รหัส ๕๘๕๖๐๐๑๖

งานนิพนธ์ เรื่อง: การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและ
ความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอภินนทร์ จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
ของนิสิต ในครั้งนี้ จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ว.๔๕๔

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายอภิชาติ ชุมพล รหัส ๕๘๕๗๐๐๑๖

งานนิพนธ์ เรื่อง: การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความ
โปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๔๕๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอภิชาติ ชุมพล รหัส ๕๘๕๗๐๐๑๖ งานนิพนธ์ เรื่อง : การบริหารสถานศึกษา
ตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอกบินทร์
จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗

โดยมีดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูผู้สอนต่อการใช้นโยบายการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 28 ข้อ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ผลสรุปที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

3. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมเฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่และสถานศึกษาแต่ประการใด ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

อภิชาติ ชุมพล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ทำงาน

( ) ต่ำกว่า 5 ปี

( ) 5 ปี ขึ้นไป

3. อายุ

( ) อายุต่ำกว่า 40 ปี

( ) อายุ 40-50 ปี

( ) อายุ 51 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ทรรศนะของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ท่านคิดว่าผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการบริหารจัดการตามหลักการของรูปแบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ตามรายการต่าง ๆ มากหรือน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

พฤติกรรมกาปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ความโปร่งใส					
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะ หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดเผยขั้นตอน การดำเนินการ จัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ					
3. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียน ของผู้ปกครองอย่างเหมาะสมเป็นธรรม					
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อความ มีมาตรฐาน มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ในการให้บริการตามภารกิจของสถานศึกษา					
5. สถานศึกษามีระบบป้องกันหรือการตรวจสอบ เพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่					
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร ในสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน สถานศึกษา					
ความพร้อมรับผิด					
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น เต็มใจ ทำงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน					
8. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ตามมาตรฐานจรรยาบรรณ จรรยาบรรณวิชาชีพ					
9. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบธรรม เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ					
10. ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อผล ของการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่					

พฤติกรรมกรปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
คุณธรรมการให้บริการ					
11. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานและให้บริการผู้ที่เข้ามาใช้บริการของสถานศึกษาตามหลักความซื่อสัตย์สุจริต					
12. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างสำหรับตนเองและพวกพ้อง					
13. ผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด					
14. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ปราศจากการรับเงินพิเศษ การเรียไร การขอรับบริจาคเงินหรือสิ่งบันเทิงอื่นจากผู้รับบริการ					
15. ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของประเทศมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว					
วัฒนธรรมคุณธรรม					
16. ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานหรือการให้บริการ					
17. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามประมวลจริยธรรมของสถานศึกษา					
18. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือจัดให้มีระบบป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานหรือการให้บริการของบุคลากรในสถานศึกษา					
19. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยในการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต					
20. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรที่ปลอดการทุจริต					

พฤติกรรมกาปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
21. ผู้บริหารสถานศึกษา เชิดชูเกียรติแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง สุจริต					
22. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางระบบคุ้มครองผู้ให้เบาะแสการทุจริต คอร์ปชั่น					
คุณธรรมในการทำงาน					
23. ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ปราศจากระบบอุปถัมภ์					
24. ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และแผนงาน/ โครงการที่ตั้งไว้					
25. ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก					
26. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยการพิจารณาบุคคลเพื่อมุ่งผลประ โยชน์ของงาน					
27. ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาและประเทศเป็นหลัก					
28. ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายชื่อแบบสอบถาม

ตารางที่ 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.25	11	.71	21	.45
2	.37	12	.61	22	.42
3	.40	13	.48	23	.42
4	.23	14	.45	24	.71
5	.45	15	.67	25	.47
6	.53	16	.62	26	.52
7	.51	17	.56	27	.59
8	.62	18	.52	28	.32
9	.59	19	.46		
10	.54	20	.56		

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	อภิชาติ ชุมพล
วัน เดือน ปีเกิด	1 กรกฎาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	299 หมู่ 1 ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่ง และประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557-2559	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม 209 หมู่ 5 ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25110
พ.ศ.2559-ปัจจุบัน	ครู ค.ศ.1 โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม 209 หมู่ 5 ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	การศึกษาระดับบัณฑิต (สังคมศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2560	การศึกษาระดับบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา